

جالتدالرم

فرض الحسنه

نشریه سازمان اقتصاد اسلامی ایران

شماره ۶۲

زمستان ۹۴

فهرست:

- ۲..... استقلال و تقوا در امر قضا
- ۳..... برگزاری همایش مدیران صندوقهای قرض الحسنه در برخی از استانها
- ۸..... سالروز یوم الله ۲۲ بهمن
- ۱۰..... گزارش از صندوق قرض الحسنه الزهرا (س) اهواز
- ۱۲..... در جلسات واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه چه گذشت
- ۱۸..... گذری بر مقررات تأسیس صندوق قرض الحسنه
- ۲۰..... به مناسبت روز درختکاری
- ۲۲..... زندگینامه شیخ شهاب الدین سهروردی
- ۲۴..... گلگشت
- ۲۶..... گزارش از فعالیت صندوق قرض الحسنه مسجد الرسول (ص) تهران
- ۳۰..... گسترش چتر نظارتی بانک مرکزی
- ۳۴..... رهایی بانک ها از تحریم با برقراری سوئیفت
- ۳۶..... زیان های اقتصادی آلودگی هوا
- ۳۸..... گوناگون
- ۴۰..... نیاز به اصلاحات ساختاری در نظام پولی
- ۴۳..... بازگشت رونق به بازار مسکن در سال ۹۵
- ۴۵..... تکنیک قانون هدفمند یارانه ها در برنامه ششم توسعه چیست؟
- ۴۶..... چشم انداز گردشگری ایران در روزهای بدون تحریم
- ۴۷..... تسلیت

صاحب امتیاز:

سازمان اقتصاد اسلامی ایران

مدیر مسئول و سر دبیر:

محمد خدادادیان

طراح جلد و صفحه آرایی:

روابط عمومی

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد
قرنی، بالاتر از خیابان اراک، نرسیده به پل
کریمخان، پلاک ۱۱۱

تلفن: ۲۳-۸۸۱۴۰۵۱۶

تلفن مدیریت نشریه: ۸۸۱۴۰۵۳۵

WWW. seei.ir

info@seei.ir

کد پستی: ۱۵۸۳۷۱۵۷۱۱

صندوق پستی: ۱۱۵۳-۱۵۸۱۵

نشریه قرض الحسنه آماده دریافت نظرات
و پیشنهادات کارشناسان و صاحبان نظران
می باشد.

حق ویرایش، حذف و اصلاح مطالب ارسالی
جهت درج برای نشریه محفوظ است.

تمامی حقوق مادی و معنوی این اثر
متعلق به سازمان اقتصادی اسلامی
ایران است و استفاده از مطالب آن با
ذکر منابع بلامانع است.

عکس روی جلد - شعبه اصفهان

استقلال و تقوا در امر قضا

کشورها به مصرف رسیده متأسفانه تمام این اقدامات ناکام مانده شایسته ای یادآوری است، استقلال قضا به پیروی از احکام دین مبین اسلام سالها قبل از ارائه این تئوری ها محقق گشته است، نمونه هایی از این سنت مبارک در عصر خلافت حضرت امام علی (ع) صفحات تاریخ را زینت بخشیده است. مانند فرمان مولا به مالک اشتر در کتاب نهج البلاغه که می فرماید: در حکومت خود چنان مقام شامخ به قاضی ببخش تا از گزند معاندان و اطرافیان مصون گردد یا روش عملی آن حضرت در ماجرای زره خود در دست یهودی که برای داوری در محضر قاضی شرع، دادرس منصوب خود حاضر می شود و به داوری وی گردن می نهد. الحق روش معصومی است که عدالت و مساوات را به تصویر می کشد قلب ها را تسخیر می کند. هرگاه چنین واقعه ای در حکومت های استبدادی رخ دهد، قاضی حتی یارای استماع تظلم دادخواهی را ندارد؟ این سنت مولا سالیان دراز در جامعه مسلمین رواج داشته و کورسویی از آن در ادوار بعد دیده میشود. چنانکه ابویوسف قاضی القضاة بغداد، شهادت فضل بن ربیع وزیر هارون الرشید را نپذیرفت. خلیفه علت رد شهادت وی را از قاضی سوال کرد. ابویوسف گفت من از فضل شنیده ام که خود را بنده ی خلیفه می داند. این ادعا از دو صورت خارج نیست یا درست است یا دروغ، در صورت نخست برده است و شهادت برده پذیرفته نیست، در شق دوم دروغگو و فاسق است، شهادت فاسق مسموع نمی باشد. اعطای استقلال به قاضی و خودداری حاکم و اطرافیانش از دخالت در امر دادرسی، سنت امام علی (ع) میباشد که در عصر خلافت کوتاه آن حضرت عملی شده است. امید است در گستره جهان دادرسان با تهذیب نفس به حد کمال عزت و تقوا ارتقاء یابند تا شایسته مسند قضاوت گردند.

از گذشته های دور تفکیک قوای سه گانه و تأثیر آن در تعمیم عدالت مورد توجه اندیشمندان بوده نظریه های ارزشمندی از طرف فلاسفه بزرگ و حقوقدانان ارائه شده که غرض اصلی از آن تأمین استقلال قضایی است تا ترازوی عدالت را توازن بخشد. هرگاه قضا با تقوا در تصمیمات قضائی و آراء خود مستقل نباشند و سایر عوامل در دادرسی تأثیرگذار باشد، تعمیم عدالت و استیفاء حقوق صاحبان حق غیرممکن و کفه ترازوی عدل به نفع صاحبان نفوذ در نوسان خواهد بود. افلاطون از پیشروان فلسفه، اصل تفکیک قوای سه گانه و استقلال قضایی را پیشنهاد کرده که میتوان این فیلسوف عالی مقام را مبتکر نظریه تفکیک قوا دانست. اصل تفکیک قوا یک نوآوری عصر حاضر نمیباشد. سودای اجرای این پدیده در افکار و آثار گذشتگان به عنوان آرمان عدالت گستر نمود داشته است. اصل تفکیک قوا در قرون وسطی به عنوان «سیستم حکومت مرکب» در محافل سیاسی و حقوقی مورد پذیرش بوده ولی تسلط حکومت های مطلقه ی استبدادی این اصل ارزشمند را در محاق سیطره خود قراردادده اند. جان لاک در قرن هجدهم تفکیک قوا را به شیوه ای نوین ارائه کرد و به استقلال قضایی برای برقراری عدالت نظر داد اما حدود قلمرو آن را ارائه نکرد. مونتسکیو در اثر پر ارج خود کتاب روح القوانين به شرح و بسط این آرمان ناب پرداخته که در محافل علمی و حقوقی مورد استقبال قرار گرفته ولی در هیچ عصری استقلال دستگاه قضا و قاضی از طرف حکومت ها پذیرفته نشده ، فروانروایان خودکامه دستگاه قضا را به عنوان اهرمی مطمئن برای بسط قدرت خود به کار گرفته اند. قوای دیگر را نیز شدیداً کنترل کرده اند. زیرا هنگامی که سه قوه از هم مجزا نباشد یا هر سه در اختیار یک شخص باشد عدالت و امنیت اجتماعی دستخوش هوا و هوس می گردد و اموال و حقوق عمومی در معرض حیف و میل قرار می گیرد. قرن ها برای تأمین حقوق ملت ها و اعطاء استقلال به قوه قضاییه تئوریهای مختلفی ابراز شده کنگره های متنوعی تشکیل یافته، سمینارهای رنگارنگی در عرصه بین المللی برپا گشته هزاران اعلامیه و بیانیه صادر شده هزینه های گزافی از محل مالیات مأخوذه از شهروندان

امام علی علیه السلام :

لَا يِعَابُ الْمَرْءَ بِتَأْخِيرِ حَقِّهِ إِنَّمَا يِعَابُ مَنْ أَخَذَ مَا لَيْسَ لَهُ،
برای انسان عیب نیست که حقش تاخیر افتد،
عیب آن است که چیزی را که حقش نیست بگیرد.

نهج البلاغه (صبحی صالح) ص ۵۰۰

برگزاری همایش

مدیران صندوقهای قرض الحسنه در برخی از استانها

مسئولین سازمان اقتصاد اسلامی ایران به روال جاری گردهمایی‌هایی با شرکت مدیران صندوقهای قرض الحسنه همکار در مناطق مختلف برگزار می‌کند هدف از این گردهمایی دیدار با مسئولین صندوقها بمنظور بررسی فعالیت و نحوه اجرای قرارداد فی مابین مستند به تفاهم نامه منعقد شده با بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و سازمان می باشد در راستای این هدف، همایش هایی در شهرهای مشهد، اصفهان، ساری، رشت، سمنان و همدان با شرکت مدیران صندوقهای قرض الحسنه همکار برگزار گردیده که بعضی از مباحث مطروح در جلسات به استحضار خوانندگان محترم میرسد:

همایش مدیران صندوقهای قرض الحسنه استانهای خراسان

همایش مدیران صندوقهای قرض الحسنه استانهای خراسان با حضور مدیر عامل سازمان اقتصاد اسلامی ایران و تعدادی از مدیران صندوقهای قرض الحسنه استانها و برخی از مدیران سازمان تشکیل گردید. در آغاز آیاتی از قرآن کریم تلاوت و سرود ملی جمهوری اسلامی ایران نواخته شد. سپس آقای فرجی مدیرعامل سازمان اقتصاد اسلامی ایران ضمن خیر مقدم به مدعوین سخنانی به شرح زیر ایراد کرد:

با درود بر روان پاک بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران و شهدای گرانقدر انقلاب و با سلام و ادب به محضر مقام معظم رهبری (مدظله العالی) خدای بزرگ را شاکرم که به من این توفیق را عنایت فرمود که در خدمت صندوقهای قرض الحسنه و توسعه و ترویج قرض الحسنه باشم. برای همه عزیزان حاضر در جلسه و خانواده های محترمشان آرزوی سلامتی دارم و بسیار خوشحالم که این توفیق نصیب بنده شد که امروز در خدمت شما باشم. همانطوری

سازمان شش سال می گذرد. همه ما تلاش کردیم در صورتی که اشکالاتی در کار وجود دارد مرتفع سازیم. الحمدلله در این راه همکاران موفق بوده اند ولی بعضی از مدیران صندوقها با پرداخت وامهای جدولی و سایر امور مغایر با فرهنگ قرض الحسنه ایجاد اخلال در کار سایر صندوقها می نمایند.

به هر صورت همانطور که عرض شد مجلس شورای اسلامی قانون مذکور را تصویب کرده و مورد تأیید شورای نگهبان قرار گرفته و بموجب این قانون اختیار نظارت بر صندوقها را به بانک مرکزی تفویض کرده اند. لذا در موارد

که قبلاً قول داده بودم خدمت رسیدم تا مشکلات صندوقهای همکار با حضور شما مورد بررسی قرار گیرد و همچنین نظرات آقایان طرح گردد و این مسئله انگیزه ای است تا بتوانیم بیشتر در خدمت محرومان و مستضعفان جامعه و نیازمندی که امروزه به صندوقها مراجعه میکنند باشیم. به هر حال از زمانی که قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی تصویب شد بیش از یازده سال می گذرد و از تصویب دستورالعمل اجرائی آن شش سال منقضی شده است و همینطور از انعقاد تفاهم نامه بین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران و این

و همکاران محترم در راستای بهینه کردن روش پرداخت قرض الحسنه می باشد. مدیرعامل سازمان خاطرنشان شد: دستور العمل اجرایی تاسیس و فعالیت و نظارت بر صندوق های قرض الحسنه که برای اجرای قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی به تصویب شورای پول و اعتبار رسید تزیقات و مشکلاتی برای صندوقها فراهم کرد که همکاران محترم از آن اطلاع

سازمان اقتصاد اسلامی ایران به عنوان یک نهاد غیر انتفاعی در پایه گذاری صندوق قرض الحسنه در اقصی نقاط کشور فعالیت داشته و آنها را با کمک مالی بدون اخذ کارمزد و راهنمایی و ساماندهی امورشان برای یاری رساندن به محرومان مجهز کرده است.

رئیس شعبه مازندران در شهر ساری تشکیل شد ابتدا آیاتی از

دارند با تلاش پیگیر مسئولین سازمان برای برداشتن فشار و محدودیت ها بین بانک مرکزی ایران و سازمان تفاهم نامه منعقد گردید که برای صندوقهای همکار سازمان تسهیلات بوجود آورد لذا تاکید میشود مسئولین محترم صندوقهای همکار متن قرارداد تنظیم شده برای اجرای تفاهم نامه را نصب العین قرار دهند و عملی سازند از پرداخت وام جدولی و مشروط به هر صورت و شکلی اجتناب نمایند، سقف

کلام الله مجید تلاوت شد و با نواختن سرود جمهوری اسلامی ایران جلسه آغاز به کار کرد. آقای فرجی مدیر عامل سازمان اقتصاد اسلامی ایران ضمن خیرمقدم به شرکت کنندگان درهمایش و تشکر از حضور آنها گفت: خداوند بزرگ را سپاس میگوییم که این توفیق را به همه ما عنایت فرمود تا در خدمت نیازمندان باشیم، برگزاری این گردهمایی به منظور تبادل نظر و استفاده از نظرات دوستان

بروز مشکلات در صندوقها بانک مرکزی در فشار قرار میگیرد. پس سزاوار است روش همکاران مطابق با قانون و مقررات بانک مرکزی باشد.

صندوقها صورتجلسات مجامع عمومی خود را برای تأیید بانک مرکزی به سازمان ارسال می کنند و پس از تأیید و مهر سازمان و امضاء اینجانب به اداره نظارت بانک مرکزی فرستاده می شود لازم به یادآوری است هنگامی که بازرسان سازمان تخلفی را در صندوق مشاهده می کردند گزارش می دادند و سازمان پس از تذکر و عدم رفع ایراد با صندوق قطع ارتباط می کرد و مراتب را به بانک مرکزی اعلام می نمود اکنون بانک مرکزی قطع ارتباط با صندوق را منوط به ارسال گزارش تخلف بازرسان کرده است در صورت منعکس کردن تخلف مراتب را برای رسیدگی به دادسرای محل منعکس می نماید که ممکن است به تعطیلی صندوق بیانجامد. شرکت کنندگان در جلسه رودرو مشکلات خود را در میان گذاشتند که راه حل های مناسب ارائه شد که به وحدت رویه صندوق ها کمک خواهد کرد.

گردهمایی صندوقهای قرض الحسنه استان مازندران

گردهمایی صندوقهای قرض الحسنه استان مازندران سال جاری با حضور قریب با اتفاق صندوق های قرض الحسنه همکار و مدیر عامل سازمان اقتصاد اسلامی و مدیر امور صندوقها و

وام‌های پرداختی را رعایت کنند در چار چوب قانون و مقررات وظایف خود را انجام دهند، از هرگونه سرمایه گذاری مستقیم و غیر مستقیم خودداری نمایند قر ض الحسنه یک سنت الهی و دارای پاداش دنیوی و اخروی است که همکاران عزیز از این موهبت برخوردارند سازمان نهایت کوشش خود را به کار میگیرد تا همکاری خود را توسعه دهد و در سایه اتحاد با همکاران این هدف مقدس را به ثمر برساند.

وی در ارتباط با ثبت افزایش سرمایه و سایر تغییرات صندوق ها در اداره ثبت شرکت ها گفت: بعد از اجرائی شدن قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی، کلیه تغییرات صندوق ها باید به تایید بانک مرکزی برسد، بنابراین صندوق های همکار از طریق سازمان تغییرات را برای موافقت بانک مرکزی ارسال می دارند، لذا ارسال مستقیم به اداره ثبت شرکت ها بی نتیجه و بهتر است در این موارد قبلا از سازمان سؤال کنند، خوشبختانه بانک مرکزی همکاری خوبی با سازمان دارد. سپس بحث سازنده ای بین شرکت کنندگان در نحوه تادیه فرض الحسنه و تنظیم دفاتر قانونی و سرفصل ها به عمل آمد.

گردهمایی صندوقهای فرض الحسنه استان گیلان

گردهمایی صندوقهای فرض الحسنه استان گیلان با حضور آقایان ضامنی معاون مدیرعامل سازمان اقتصاد اسلامی ایران

و آقای قاسمیان مدیر امور صندوقها و آقای منعم مسئول واحد هماهنگی استان گیلان در شهرستان رشت در مردادماه سال جاری با تلاوت آیاتی از قرآن کریم با حضور مدیران ۲۳ صندوق منطقه برگزار گردید. هدف از این گردهمایی تبادل نظر و انتقال تجربیات بود.

گردهمایی صندوقهای فرض الحسنه استان سمنان

گردهمایی صندوقهای فرض الحسنه استان سمنان در سال جاری با حضور مدیران ۳۱ صندوق فرض الحسنه همکار و مدیر عامل سازمان اقتصاد اسلامی ایران و مدیر امور صندوقها در باغشهر سمنان تشکیل شد، ابتدا آیاتی از کلام الله مجید تلاوت و با نواختن سرود جمهوری اسلامی ایران جلسه آغاز گردید.

در این گردهمایی با عرض خیر مقدم توسط آقای فرجی مدیرعامل سازمان اقتصاد اسلامی ایران به مدعوین سخنانی ایراد کرد: از مرحوم حاج آقا هندی که در این استان ارتباط تنگاتنگی با صندوقها داشتند یادشان را گرامی داشت.

ایشان در خصوص وام، سرمایه ثبتي، نرم افزار یکنواخت، مالیات

و آقای قاسمیان مدیر امور صندوقها و آقای منعم مسئول واحد هماهنگی استان گیلان در شهرستان رشت در مردادماه سال جاری با تلاوت آیاتی از قرآن کریم با حضور مدیران ۲۳ صندوق منطقه برگزار گردید. هدف از این گردهمایی تبادل نظر و انتقال تجربیات بود. آقای ضامنی پیرامون رعایت قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی و تفاهمنامه بین بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مطالبی بیان کرد و به تشکیل جلسات مرتب هیأت امناء و هیأت مدیره تاکید نمود همچنین افزود در صورتی که بر اثر فوت یا استعفا یا سلب شرایط از یک یا چند نفر از اعضاء هیأت امناء و هیأت مدیره از حداقل قانونی کمتر شود صندوق از لحاظ دارندگان حق اختیار و امضاء با مشکلات روبرو می شود بنابراین ضرورت دارد طبق اساسنامه جایگزین هیأت امناء از طرف اعضاء تعیین و معرفی شود با اشاره به کارمزد تعیین شده از طرف دستورالعمل

12/10/2015 22:33

قرض الحسنه یک سنت الهی و دارای پاداش دنیوی و اخروی است که همکاران عزیز از این موهبت برخوردارند

بر ارزش افزوده عمده سئوالاتی بود که پاسخ لازم را ارائه دادند. مدیران صندوقها را به رعایت قانون پولشویی موظف دانست و به انجام سایر مقررات تاکید کرد. سپس آقای قاسمیان مدیر امور صندوقها گفت: قرض الحسنه ریشه قرآنی دارد و عزیزان برای رواج کلام وحی فعالیت دارند. که رعایت قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی و دستور العمل اجرائی آن صندوقهای قرض الحسنه توضیحاتی دادند.

همایش مدیران عامل صندوقهای قرض الحسنه استان همدان

همایش مدیران صندوقهای قرض الحسنه استان همدان در سال جاری با تلاوت آیاتی از قرآن مجید و نواختن سرود ملی آغاز شد.

در ابتدا آقای علایی عضو هیات مدیره سازمان ضمن خیر مقدم به مدعوین شرکت کننده در این همایش در سخنانی بیان داشت: بعد از تصویب قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی و تایید شورای نگهبان شرایط برای صندوقها تغییر کرد شورای پول و اعتبار دستور العمل اجرائی قانون

مذکور را تصویب و ابلاغ کرد که صندوقهای قرض الحسنه به رعایت آن ملزم شدند و پیرو این اقدام با مساعی مسئولین سازمان تفاهم نامه با بانک مرکزی منعقد شد که مسئولین صندوقها که با سازمان همکاری دارند موظف به اجرای مفاد آن هستند.

عضو هیات مدیره گفت: صندوقهای قرض الحسنه در دریافت سپرده های قرض الحسنه و تادیه قرض الحسنه موظف هستند رعایت مقررات را بنمایند و از تادیه وامهای مشروط و پلکانی که مخالف شرع است خودداری کنند. صندوقهایی که به این موارد تخلف کرده اند دچار بحران مالی شده اند و وضعیتشان متزلزل گردیده است. در ادامه جلسه آقای ضامنی معاون مدیرعامل سازمان در پاسخ به سوالات حاضرین گفت: یکی از دلایلی که این جلسات به این صورت تشکیل شد صحبتهایی بود که در واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه عنوان شده بود مبنی بر اینکه بعضی از مسئولین که در صندوقها فعال هستند مانند بازرسیها یا بعضی از مدیران عامل به وظایف خود یا کاملا آشنایی ندارند یا اطلاعاتشان کامل نیست مدیر عامل به عنوان بالاترین مقام اجرایی صندوق توسط هیات مدیره انتخاب می شود مدیرعامل باید دارای خصوصیتهای باشد و به برخی از آنها اشاره می کنم و اکثر مدیران عامل صندوقها شخصیت فعالی دارند. آشنا به حسابداری هستند و آنها بایستی قانون تجارت را مطالعه و به آن

عمل کنند - مردم دار و توانمند باشند در نظارت و مدیریت صندوق - وقت گذاری کنند اشراف کامل به هدف صندوق در اساس نامه داشته باشند با فناوری های جدید هم آشنایی داشته باشند. یکی از کارهایی که مدیران صندوق باید انجام دهند این است که مسائل را مطالعه و بررسی کنند و سپس در جلسات هیات مدیره مطرح کنند. اگر صندوق دچار بحران شود یا مشکلی به سبب نقدینگی و نوسان بازار بوجود بیاید مدیر صندوق باید مشکلها را حل کند مدیرعامل مجری مصوبات هیات مدیره است اما مجری مصوباتی که برابر اساسنامه و قانون باشد. اگر هیات مدیره مواردی را بر خلاف قانون تصویب کند مدیرعامل موظف به اجرای آن نخواهد بود.

آقای ضامنی اظهار داشت: از مسائلی که بانک مرکزی خیلی پافشاری می کند این است که صندوقها از داشتن و تاسیس شعبه خودداری کنند، گرچه در مکاتباتی که با بانک مرکزی داشتیم عنوان کردیم که صندوقهای همکار سازمان شعبه مستقل ندارند بعضا تعدادی از صندوقها هستند که دارای باجه هستند اما دفاتر ثبتی مستقلی ندارند.

ایشان افزود: یکی از معضلاتی که چند ساله ی اخیر گریبان گیر صندوقها شده پرداخت وام های جدولی و شرطی است جدا از مغایرتی که با قانون دارد برابر فتوای مراجع هم حرام است و

این تفاهم نامه ای که مابین صندوقها و سازمان منعقد شده میزان وام حداکثر ۵ میلیون تومان تعیین شده است این سقف وام برای تمام صندوقها مشترک است و صندوقها نباید از این مبلغ تجاوز کنند.

یک شیوه جدیدی درصندوقها بوجود آمده و آن یک قرارداد نا نوشته است فی مابین مشتری و صندوق، به این صورت که صندوق قرار دادی با مشتری تنظیم نمی کند که وام در قبال موجودی حساب پرداخت می شود اما در عمل هم مشتری می داند که اگر مقداری پول به مدت ۲-۳ ماه سپرده گذاری کند صندوق خودش را موظف می داند که به ازای این حساب به او وام بدهد از دید ما این یک نوع قرارداد نانوشته خلاف است درمناطق مختلف الان چند تا صندوق دچار معضل شده اند و با کاهش نقدینگی مواجه هستند و صندوقهای دیگر را دچار مشکل می سازد.

شروع به کار شعبه اصفهان

شعبه سازمان اقتصاد اسلامی ایران در تاریخ ۱۳۹۴/۶/۳۱ در شهر اصفهان شروع به کار کرد. استان اصفهان مرکز فعالیت انبوهی از صندوق های فرض الحسنه می باشد. اهالی متدین اصفهان عموماً علاقمند به احیاء سنت فرض الحسنه هستند تا به پیروی از نص صریح قرآن

به کمک محرومان بشتابند. لذا صندوق های متعددی تأسیس شده و اکثر آنها با تأدیه وام با اندک کارمزد برای رفع مشکلات نیازمندان اقدام می کنند.

سازمان اقتصاد اسلامی ایران به عنوان یک نهاد غیر انتفاعی در پایه گذاری صندوق فرض الحسنه در اقصی نقاط کشور فعالیت داشته و آنها را با کمک مالی بدون اخذ کارمزد و راهنمایی و ساماندهی امورشان برای یاری رساندن به محرومان مجهز کرده است.

بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران با تصویب شورای پول و اعتبار تفاهم نامه ای با این سازمان منعقد کرده تا به صندوقهایی که علاقه به فعالیت جزو صندوق های همکار سازمان دارند را ساماندهی کند و تسهیلاتی برای این همکارها در تفاهم نامه منظور شده است.

چون در این استان همکاران قابل توجهی در سلک صندوق فرض الحسنه به تأدیه وام ضروری به نیازمندان اشتغال دارند و وظیفه

ایجاب می کرد از نزدیک با آنها معاشرت شود و در مقام اجرای تفاهم نامه مصوبه شورای پول و اعتبار ساماندهی و تنظیم امورشان همکاری گردد، لذا شعبه سازمان در اصفهان شروع به کار کرد تا در ارائه راهنمایی و ساماندهی امورشان همکاری به عمل آید.

ضمناً برای شناخت ماهییت و هدف سازمان مطالبی ذکر می شود، سازمان اقتصاد اسلامی ایران نهاد غیر انتفاعی است که با تحقق انقلاب اسلامی موجودیت یافته و به پیروی از قرآن کریم احیاء سنت فرض الحسنه را برای رهایی نیازمندان از چنگال فقر و گسستن زنجیر رباخواران از دست و پای گرفتاران سرلوحه برنامه خود قرارداده است، در این راه صندوق فرض الحسنه را به اکثر نقاط کشور به ویژه مناطق محروم توسعه داده است. هدف سهامداران قصد قربت می باشد و هیچگونه سود مادی مورد نظرشان نمی باشد، این است که ماده ۶۴ اساسنامه به این نکته تاکید دارد.

سالروز یوم الله ۲۲ بهمن

مردم از خواب نوشین غفلت بیدار شده بودند، راه پیمایان با شعار زمستانش بهار است، بهار آزادی و آرزوهای خود را در چند قدمی مشاهده می کردند. با قیام ملت ایران پایه کاخ شاهنشاهی مانند کنگره های کاخ مدائن فرو ریخت، نظام حکومت از هم پاشید، صدرنشینان استبداد هر یک از گوشه ای فرار کردند. اوضاع کشور در آستانه هرج و مرج قرار گرفت. بعلت اعتصاب های همه گیر مایحتاج مردم کاستی یافت لیکن فرهنگ اصیل ایرانی و انصاف و مروت حاکم بر جامعه اجازه تجاوز از حد به کسی نمی داد. رفتار همگان استوار بر تعاون بود. نه گران فروشی بود و نه کم فروشی. کسی را در این برهه سودای احتکار در سر

بردارند. کاخ نشین و کوخ نشین را بی تفاوت از مواهب کشور بهره مند سازند، ملت را در صیانت قانون قرار دهند به ثمر رساندن این خواسته ها، جلودار مبارز و آگاه می طلبید که مردی از تبار حق خواهان کاروان سالار این حق طلبان شد و پرچم ظلم ستیزی را به دست گرفت. چون جد بزرگوارش به اهل جور تاخت سخنانش بشارت پیروزی بود و بسط عدالت، نوار گفتارش را دست به دست می بردند. آشکار و نهان با جان و دل گوش می کردند، کلامش در دل ها می نشست و امیدوار میساخت، از شنیدن آن سخنان همای پیروزی را بالای سر خود در پرواز می دیدند.

روزهائی در گذر زمان برجستگی ویژه می یابند. در صفحه ای تاریخ ماندگار می شوند زیرا منشاء حوادث و رخدادهای مهمی هستند. روز ۲۲ بهمن ۵۷ در شمار آن ها است. در آن ایام وضع اجتماعی نابسامان و بی عدالتی همه را به ستوه آورده بود. فریب و دروغ استفاده نامشروع از اموال عمومی نهادینه شده بود. مردم پس از سال ها تجربه به بینش و آگاهی دست یافته بودند که نجاتشان از وضع فلاکت بار تغییر است لذا تصمیم گرفتند با اتحاد و یگانگی سیستم ناکارآمد را براندازند به امور جاری سامان بخشند اجحاف و تبعیض را از میان

بهشت زهرا را پیمودند تا پیام امیدبخش و تاریخی امام را بشنوند.

سخنرانی متین معظم له سراسر بشارت از آینده عاری از ستم و زندگی بهتر بارقه ای امیدی بود که بر دلها می نشست. خورشید درخشان صبح دم ۲۲ بهمن ۵۷ در سپهر ایران طلوع کرد که پیروزی انقلاب اسلامی مردم با ایمان کشور را نوید می داد. این است که در کشور از ۱۲ تا ۲۲ بهمن را همه ساله طی مراسم با شکوهی گرامی می دارند. کلیه مسئولین و کارکنان سازمان اقتصاد اسلامی ایران که جوشیده از متن انقلاب اند. این روز خجسته را به هموطنان تهنیت می گویند.

تمام ملت ایران یکپارچه استقبال کننده رهبر خود بودند. بر سر راه این پیر و مقتدا تا چشم کار می کرد، گل بود و گلزار.

به تحسین گشودند. خبرگزاری های جهان عده استقبال کنندگان را بین ۵ تا ۷ میلیون نفر در تهران اعلام کردند ولی در حقیقت تمام ملت ایران یکپارچه استقبال کننده رهبر خود بودند. بر سر راه این پیر و مقتدا تا چشم کار می کرد، گل بود و گلزار. مردم انتظار کشیده پای پیاده از فرودگاه مهرآباد تا

نبود، مردم مهربان بودند و یار و یاور یکدیگر. در این غوغا مراکز امنیتی و داسراها دست از کار کشیده بودند مع ذالک جرائم در حداقل اتفاق می افتاد. داسراها و کلانتری ها مراجعین کمتر داشتند، همه و همه انتظار می کشیدند و در آن ایام نه ظلمی بود و نه زنجیری. این روزهای کوتاه آزمایشی سپری شد برای صاحبان بصیرت عبرت آموز است. رهبر این انقلاب پر شور روز ۱۲ بهمن ماه به هجرت خویش پایان بخشید، با تجمل و عزت قدم به خاک میهن نهاد. استقبالی که در آن روز از رهبر کبیر انقلاب اسلامی به نمایش درآمد در تاریخ کشور و حتی جهان بی نظیر بود. جهانیان لب

گزارشی از صندوق قرض الحسنه الزهرا (س) اهواز

و هر موضوعی که برای صندوق مشکل آفرین باشد، پرهیز کند و همواره سعی و اهتمام خود را برای کسب رضایت خداوند متعال از طریق خدمت به افراد نیازمند و مستحق معطوف داشته اند و به همین دلیل تاکنون همواره مشمول فضل و عنایت الهی قرار داشته است تا بتواند به افراد نیازمند و گرفتار مساعدت کند.

تعداد اعضا هیأت امنای این صندوق ۲۱ نفر، هیأت مدیره اصلی ۵ نفر و علی البدل ۲ نفر و همچنین ۳ نفر پرسنل که زیر نظر مدیر عامل مشغول به خدمت گزاری هستند.

شماری از صندوق ها از وام های پرداختی هیچگونه کارمزدی دریافت نمی کنند بعضی ها مزد کار اندکی می گیرند اگر این صندوق از وام های پرداختی کارمزد می گیرد میزان آن چقدر است؟ نظرتان در این ارتباط چیست؟ پرداخت وام صندوق قرض الحسنه مسجد الرسول (ص) بدون کارمزد بوده و کلیه هزینه های صندوق توسط حاج احمد اسحق بیگی تولیت محترم مسجد، تأمین می شود؛ بنابراین گیرندگان قرض الحسنه هیچگونه وجه اضافی نمی پردازند.

پرداخت وام جدولی و مشروط مخالف شرع و قانون و از نظر علمی نیز زیان بار است موسساتی که به این روش رو آورده اند پس از گذشت مدتی از انجام تعهدشان ناتوان و دچار بحران شده اند از این رو سپرده های اشخاص در معرض خطر قرار گرفته است سازمان

در راستای هدف صندوق به منظور کمک به مستمندان فعالیت دارند، ممکن است در مورد نحوه تشکیل جلسات و اخذ تصمیمات توضیحاتی ارائه و تعداد پرسنل را اعلام فرمائید؟

این صندوق برای ترویج قرض الحسنه و کمک به نیازمندان با مساعی افراد متدین و معتقد به این سنت تأسیس شده که عنایت آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه) شامل حال آنان شده است و به منظور انجام خدمات عام المنفعه و کمک به تأمین نیازها و بهبود زندگی نیازمندان جامعه و اعطای وام های بدون بهره (قرض الحسنه) از طریق دریافت پول های ذخیره شده توسط مردم که به صورت قرض الحسنه در اختیار صندوق قرار داده اند و با حفظ رعایت موازین شرعی و مقررات جمهوری اسلامی ایران به انجام این وظیفه شرعی می پردازند؛ هیأت امنا و هیأت مدیره صندوق همواره سعی فراوان داشته اند که از ورود به هر گونه عملیات و اقدامات حاشیه ای و مسأله ساز

مزایای قرض الحسنه در کارگشایی از نیازمندان قابل وصف نیست؛ زیرا موهبت الهی است که این سنت را برای صاحبان مکنث، فرصتی قرار داده تا به وسیله آن از اموال خود برای کسب پاداش اخروی بهره گیرند. خداوند متعال پاداش قرض الحسنه را هجده برابر صدقه قرار داده است؛ از این رو مشتاقان خدمت با علم به این معنا صندوق قرض الحسنه را تأسیس کرده اند. یکی از پیادارندگان این سنت حسنه، صندوق قرض الحسنه مسجد الرسول (ص) است که خبرنگار ما با مدیرعامل محترم این صندوق، آقای حاج علی آقا جانی و رئیس هیئت مدیره آقای حاج احمد اسحاق بیگی در رابطه با خدمات و فعالیت های آن به گفتگو نشسته است که در ادامه آن را از نظر می گذرانید:

در ابتدا تاریخچه ای از صندوق و همچنین همانطور که اظهار کردید مجموعه ی اعضا هیأت امنا و مدیره و کارکنان آن

با این قبیل موسسات همکاری ندارد و با آن مخالف است در این مورد نظر تان چیست؟

پرداخت وام بر اساس جدول زمانبندی و یا هرگونه شرط برای پرداخت وام از مقررات این صندوق به دور بوده و هیچ گاه وام های به اصطلاح جدولی پرداخت نکرده است و از این پس هم پرداخت نخواهد کرد زیرا این عمل، عملی نامشروع است.

همکاری صندوقها با سازمان مبتنی بر روابط معنوی و شرعی است که طبق تفاهم نامه منعقد شده با بانک مرکزی انجام می شود که مدیران صندوق آن را پذیرفته و طبق مفاد آن عمل می کنند در این مورد هر نظری دارید توضیح دهید؟

اگر سازمان و بانک مرکزی با هم ارتباط نزدیک و همیشگی داشته باشند کارهای بزرگی می توان انجام داد، تمام عملیات و ارتباط صندوق ها منظم به ترتیب و بر اساس اصول پیش می رود که به نفع وام گیرندگان و نیازمندان و طبقه ضعیف است. ما نظارت سازمان اقتصاد اسلامی را بر صندوق ها لازم میدانیم و هر قدمی که در راه کمک به نیازمندان برداشته می شود ما حمایت کرده و تلاش و همکاری می کنیم. آن سازمان مطمئن ترین و شناخته شده ترین مرجع جهت نظارت و هماهنگی صندوق هاست که تجربه و شناخت کافی از صندوق ها و مدیران آنها دارد. با عنایت به اینکه این صندوق از زمان تأسیس با سازمان اقتصاد اسلامی ایران در ارتباط بوده و همکاری لازم را داشته و با توجه به قانونمندتر شدن، ارتباطات بین

بازرس اصلی و حقیقی خداوند تبارک و تعالی میباشد ولی بازرسیهای سازمان بنحو اشاره شده و در چهارچوب قانون و رعایت اصول شرعی مفید می باشد.

صندوقها و سازمان با محوریت بانک مرکزی همکاری لازم را برای پیشبرد فعالیت دو جانبه خواهیم داشت.

نشریه قر الحسنه برای انعکاس اخبار و نظرات همکاران صندوقی می باشد که به خدمت نیازمندان مشغول هستند هیأت تحریریه نشریه انتظار همکاری موثر از دست اندرکاران صندوقها دارد ولی برخی از همکاران صندوقی در ارسال نظرات و رویداد های منطقه علاقه نشان نمیدهند نظر خود را در مورد همکاری صندوقها با نشریه بفرمایید.

باید گفت ملموس ترین و مشخص ترین ارتباط سازمان با صندوق ها از طریق نشریه است، یک نشریه منظم که درد دل، صحبت ها و عملکرد صندوق ها را به روشنی بیان کند و مسائل مربوط به صندوقها، گردهمایی و همایش ها را به اطلاع همه صندوقهای همکار برساند نقش مهمی در اطلاع رسانی و آگاهی بخشی و ارتباط مداوم صندوقها با سازمان دارد. این روندی که در پیش گرفته شده عالی است گفتگو با صندوق ها در هر شماره و معرفی بانیان آنها یکی از بهترین بخش نشریه قر الحسنه است و به همین ترتیب لازم است ارتباط بین سازمان و صندوق ها پر رنگ

و فعال تر شود تا صندوق ها پیشنهادات، نظرات و انتقاداتشون به گوش مسئولین برسانند. چند مدتی نشریه به صندوق قرض الحسنه مسجد الرسول (ص) نمیرسید، البته نشریه زمستان ۹۳ بعد مدتها برای این صندوق ارسال شد امیدواریم این روند ادامه پیدا کند و ما هم تمایل داریم که با این نشریه همکاری کنیم. و اما از بزرگان سازمان اقتصاد اسلامی ایران که صدای آنها به گوش دولتمردان ما میرسد میخواهیم که حرف و درد دل صندوقها را به آنها برسانند.

هر پیشنهادی برای بالا بردن سطح آگاهی صندوقهای قرض الحسنه و روش ارائه خدمات بهتر دارید ارائه فرمایید؟

پیشنهاد میشود که دولت محترم باید یک بودجه ای برای صندوقهایی که وام به صورت قرض الحسنه واقعی پرداخت میکنند در نظر بگیرد مانند کمیته امداد و سایر مؤسساتی که در خدمت قشر مستضعف جامعه هستند.

و در پایان از خداوند متعال میخواهیم کلیه خدمتگزاران به اسلام و مسلمین را عمر با عزت همراه با سلامتی کامل عنایت بفرماید و این ملت و مملکت را در مقابل دشمنان داخلی و خارجی و در برابر مشکلات و نابسامانیهای موجود یاری و پیروز فرماید و پرچم پر فروغ جمهوری اسلامی را که در این مملکت به اهتزاز درآمده روز به روز پرفروغتر و سربلندتر بگرداند، خداوندا دشمنان این مملکت و این مردم را در هر کجا و در هر لباسی هستند نابود بگردان.

در جلسات واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه چه گذشت

و صندوقهای قرض الحسنه بایستی تلاش کنند تا از جایگاه خود دفاع نمایند.

لازم به ذکر است آقایان خلیل زاده، کریمی، زمهریری، زریباف، انصاریان، شفیعی منفرد، خادم الحسینی و مرادخانی مطالبی را بیان داشتند.

یک هزار و یازدهمین جلسه واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه در ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۱۵ بعد از تلاوت آیاتی از قرآن کریم و نقل روایت آغاز شد.

ابتدا آقای علاء المحدثین بیان داشت: داشتن اطلاعات قانونی از تاسیس صندوق قرض الحسنه ضروری به نظر می رسد

زیادی در جامعه شده است و امیدوارم خداوند به خانواده هایشان صبر عنایت فرماید.

آقای میرمحمد صادقی افزود: به اعضای زحمتکش صندوقهای قرض الحسنه خدا قوت میگویم و سازمان در حد توان خود به آنان کمک خواهد کرد و سعی بر این است صندوقهای قرض الحسنه را تقویت کنیم، متأسفانه مشکلی که وجود دارد، تعداد اندکی از صندوقهای قرض الحسنه با سوء استفاده از نامشان، باعث شده اند حیثیت صندوقهای صحیح العمل را زیر سوال ببرند. جلسه ای که اینجانب با نمایندگان محترم مجلس داشتم مقرر شد که صندوقهای صحیح العمل تقویت گردند. بنابراین سازمان

یک هزار و دهمین جلسه واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه در ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۰۸ بعد از تلاوت آیاتی از قرآن کریم و نقل روایت توسط آقای کیوانراد شروع شد.

آقای میرمحمد صادقی ریاست محترم هیأت مدیره سازمان که در جلسه حضور داشتند خاطرنشان کرد: خدا را شاکر هستم که توفیق حاصل شد تا دیداری با دوستان اعضای واحد هماهنگی داشته باشم و در ضمن فاجعه غم بار منا را تسلیت عرض می کنم و وضعیتی که برای حجاج عزیزمان اتفاق افتاده است، عواقب بسیار بدی خواهد داشت و باعث اندوه

عدم توجه به زمان پرداخت مالیات جریمه سنگینی را در بر خواهد داشت بنابراین مدیران باید دقت و توجه بیشتری در ثبت دفاتر و زمان پرداخت مالیات در موعد مقرر داشته باشند.

مدیحه سرائی ذاکر اهل بیت عصمت و طهارت (حاج آقا شاهنگیان) بمناسبت حلول ماه محرم جلسه آغاز شد.

آقای خلیل زاده با مقدمه ای از گردهمائی صندوقهای اردبیل بیان داشت: برنامه های اولیه و دعوت از صندوقها بخوبی صورت گرفته بود وقت ملاقاتی از امام جمعه محترم اردبیل گرفته شد که حضورشان رسیدیم، خلاصه ای از تشکیل گردهمائی و فعالیت سازمان و صندوقهای صحیح العمل به اطلاع ایشان رسانده شد. ایشان از عملکرد سازمان و صندوق های قرض الحسنه دفاع و پشتیبانی نمودند. سپس آقای همدانچی گزارش سفر خود را به صندوقهای قرض الحسنه اردبیل بیان کردند.

یک هزار و سیزدهمین جلسه واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه در ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۰۸/۱۳ بعد از تلاوت

مالیات هستند عدم قبولی بعضی از هزینه ها توسط ممیزین داری را عدم آگاهی صندوقها از ثبت دفاتر ذکر کردند. و افزودند لازم است درآمدهایی که مشمول مالیات نیستند از قبیل سود اوراق مشارکت، سود اندکی از سایر درآمدها در تنظیم اظهارنامه مالیاتی به تفکیک نوشته شود چنانچه ممیزین توجهی نداشتند قابل دفاع و پی گیری خواهد بود ضمناً سودهای حاصل از سپرده نزد مؤسسات غیرمجاز اعتباری مشمول مالیات می باشد وی اضافه کرد عدم توجه به زمان پرداخت مالیات جریمه سنگینی را در بر خواهد داشت بنابراین مدیران باید دقت و توجه بیشتری در ثبت دفاتر و زمان تسلیم اظهارنامه مالیاتی و پرداخت مالیات در موعد مقرر داشته باشند.

آقایان خادم الحسینی، خلیل زاده، علائی، کریمی، قائم مقامی و مراد خانی مطالبی را در این رابطه بیان داشتند که مورد بحث و بررسی قرار گرفت.

یک هزار و دوازدهمین جلسه واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه در ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۰۷/۲۹ بعد از تلاوت آیاتی از قرآن کریم و

و مسئولیت ما نسبت به گذشته افزایش یافته است وظیفه داریم قرض الحسنه که از قوانین الهی و از قرآن نشئت گرفته بیش از پیش در احیاء آن کوشا باشیم. در این ارتباط سؤال شد بر اساس قوانین جدید صندوقها، تابع قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی هستند یا قانون تجارت، آیا قانون جدید قانون قبلی را نسخ و یا در راستای هم خواهند بود، در پاسخ آقای خدادادیان گفت: مبنا همان قانون تجارت مصوب سال ۱۳۱۱ میشود و مواد ۵۸۴ و ۵۸۵ آن قانون لازم الاجراست، قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی آن قانون را نسخ نکرده و به قوت خودش باقیست.

آقای انصاریان گفت: بحث بسیار خوبی شروع شده نیاز است سازمان و واحد هماهنگی گروه مشاوره ای را تشکیل دهد که در آن کارشناسان پولی و مالی، حقوقی، مالیاتی، امور ثبت شرکتها که خود مقوله جدا و پیچیده حقوقی شده و همچنین کارشناسانی که در امور مؤسسات غیر انتفاعی و غیر تجاری تخصص دارند شرکت کنند.

در ادامه جلسه آقای فرجی خاطر نشان کرد: صندوقها و کلیه خیریه ها هرجایی که درآمد داشته باشد مشمول

آیاتی از قرآن کریم و نقل روایت جلسه با عرض تسلیت بمناسبت فوت مرحوم حاج علی محمد موحدی رئیس هیأت مدیره صندوق اندوخته نیکان و از اعضای هیأت مدیره اسبق سازمان شروع شد.

ابتدا آقای مرادخانی گزارش خود را که به اتفاق آقای کمالی دهقان به استان لرستان سفر کرده بودند به این شرح اعلام داشت: صندوقها از عدم حضور نمایندگان سازمان گلایه کردند و انتظار داشتند بیشتر به آنها رسیدگی کنند، عمده مشکلات صندوقها تأخیر در تشکیل جلسات هیأت مدیره و عدم تعیین جانشین در هیأت امناء می باشد. اکثراً خواهان تشکیل سمینار و گردهمایی در این استان بودند.

آقای مرادخانی پیشنهاد کرد صندوقهای استان نیاز به ارتباط بیشتر و کمک های فکری با تشکیل جلسات تخصصی و توجیهی دارند.

در خاتمه آقای فرجی با گرامیداشت یاد و خاطره مرحوم موحدی و پاسخ مواردی از سئوالات با توضیح و تشریح بندهایی از اساسنامه بانک مرکزی اعلام نمودند اساسنامه قبلی صندوقهای همکار به قوت خودش باقی است اساسنامه

جدید، تنها شامل صندوقهای جدیدالتاسیس خواهد شد. مطلب دیگر در مورد رفع ممانعت از کارت خوانها پیگیری هایی انجام گرفته تا با بخشنامه ای رفع ممانعت گردد که صندوقهای همکار مستثنی شوند و انشالله نتیجه آن به اطلاع خواهد رسید.

یک هزار و چهاردهمین جلسه واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه در ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۰۸/۲۷ بعد از تلاوت آیاتی از قرآن کریم تشکیل شد.

ابتدا آقای نیازمند گزارش سفر خود را در مورد صندوقهای قرض الحسنه همدان ارائه کردند که در این سفر جلسات متعددی با مدیران صندوقهای استان برگزار شد. در تعدادی از صندوقها مدیریت خوبی حاکم بود و هیأت مدیره منسجمی داشتند و پیشرفتهای چشمگیری در فعالیت آنها مشهود بود و تعدادی هم بعلت خشکسالی و عدم رونق کشاورزی در منطقه فعالیتشان مناسب نبود. زیرا کشاورزان منطقه بعلت بحران مالی در مضیقه بودند و صندوقها از آنها متاثر و غیرفعال بودند.

ایشان اضافه کرد از طریق

یکی از مدیران صندوقهای همدان که ارتباط با دفتر مقام معظم رهبری دارند خواسته شد چنانچه مقدور باشد وقت ملاقات با مقام معظم رهبری گرفته شود که منتظر نتیجه آن هستیم.

ضمناً آقای خدادادیان پیرو جلسات قبل مطالبی نسبت به مقررات صندوقهای قرض الحسنه بیان داشت که بحث مفصل آن بطور جداگانه درج خواهد شد.

در ادامه آقای فرجی اظهار داشت: قبلاً صندوقها از نیروی انتظامی مجوز می گرفتند، با تصویب قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی که آئین نامه آن توسط شورای پول و اعتبار به تصویب دولت رسید و با تعدیلاتی، تفاهمنامه فی مابین سازمان و بانک مرکزی به صندوقها ابلاغ و اجرائی شد. ایشان نسبت به محل تأمین افزایش سرمایه و ثبت صحیح آن در دفاتر مطالبی بیان کردند که مقرر شد افزایش سرمایه به صورت مساوی از طریق اعضاء هیأت امناء تأمین گردد.

یک هزار و پانزدهمین جلسه واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه در ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۰۹/۲۵ بعد از تلاوت

لازم در رفع ایرادات بعمل آمد و همچنین خواسته شد از نیروهای جوان و فعال بیشتر استفاده شود وی اضافه کرد بدلیل قشر ضعیف و کشاورز، صندوقها از بنیه مالی خوبی برخوردار نیستند، جا دارد تسهیلات تقویتی بیشتری در این منطقه در نظر گرفته شود.

نسبت به هزینه هایشان منفی و جذب نقدینگی ضعیفی داشتند دسته سوم صندوقهایی که هیأت مدیره ضعیف و صندوق توسط مدیرعامل و یا کارکنان اداره میشد که حضور واحد هماهنگی و حسابرسان سازمان و تشکیل همایشهای منطقه ای که به وظایفشان آشنا شوند

آیاتی از قرآن کریم و نقل روایت شروع شد. در آغاز آقایان خادم الحسینی و زمهریری از دو استان آذربایجان شرقی و غربی گزارش سفر خود را از دیدار با صندوقهای قرض الحسنه بیان داشتند؛ سفر ۶ روزه ای از ۱۹ صندوق منطقه که

سومین گزارش سفر توسط آقای ضامنی از استان اصفهان که به اتفاق مسئول جدید شعبه اصفهان انجام شده بود مطرح شد.

آقای انصاریان در مورد پیش نویس برنامه ۵ ساله ششم توسعه که در هیأت دولت در حال تصویب است گفت: تبصره ۴۲ آن اختصاص به مسائل بانکی و پولی کشور دارد که در آن به نام صندوقهای

ضروری میباشد. گزارش سفر دوم توسط آقای کاتبی از استان چهارمحال بختیاری بود، که حکایت از دیدار با مدیران و مسئولین ۲۶ صندوق قرض الحسنه بمدت ۵ روز به اتفاق مسئول شعبه شهرکرد انجام گردیده بود، کلیه مواردی که بازرسی و حسابرسان سازمان در بررسی ها گزارش نموده بودند پی گیری و تذکرات و راهکارهای

تعدادی با جلسات انفرادی و تعدادی هم بصورت گروهی بود مسائل و مشکلات مورد بررسی و توصیه های لازم به عمل آمد.

وی گفت: صندوقهای منطقه شامل سه بخش بودند، صندوقهایی که دستورات عملی و اجراء تفاهم نامه را کاملاً رعایت می کردند و خدمات خوبی را ارائه می دادند دسته دوم مدیریت خوب ولی درآمدشان

سالنی و کولرهای سلوزی تولید می کرد اکثر آنها را حسینیه ها و مساجد مورد استفاده قرار میدادند.

آقای قائم مقامی گفت: مرحوم مهدیان رئیس هیأت مدیره صندوق حر باقرآباد شهر ری بود برخی اوقات جلسات صندوق در کارخانه وی تشکیل میشد.

وی اضافه کرد حوزه علمیه خوانسار به متراژ ۱۰/۰۰۰ متر مربع با ۱۶ واحد مسکونی جهت طلبه ها توسط ایشان احداث گردید و مسئول حوزه آیت اله ابن الرضا همیشه از کمکهای مرحوم مهدیان تشکر و قدردانی میکرد. زائر سرائی در مشهد داشت که برای تشویق طلبه ها هزینه های سفر و پرداخت هزینه های تغذیه آنها را تقبل می کرد که جایشان خالی است روحش شاد و یادش گرامی باد. آقای خادم الحسینی با بیان خاطره ای از مرحوم مهدیان اضافه کرد مرحوم یکی از ۵۱ نفر مؤسسين سازمان اقتصاد اسلامی بودند.

در ادامه جلسه آقای ضامنی به تشریح و توضیح و ارسال بخشنامه ۱۱۲۵ و همچنین بخشنامه دیگری که آمار مشخصات فردی نیروی انسانی کارکنان صندوقهای مرتبط با سازمان اشاره کردند.

عبداله مهدیان که از پایه گزاران اولیه صندوق لرزاده و رئیس هیأت مدیره صندوق حر باقر آباد بود تسلیم گفتند. و در ادامه آقای حاج مسعود قائم مقامی در مورد شخصیت و خصوصیات اخلاقی مرحوم مهدیان بیان داشت. وی آدمی با اخلاق، متواضع، بی توقع، مدیر و مدبر و بسیار متشرع که مسائل شرعی را در کار و کسب خیلی لحاظ میکرد. گذشت و فداکاری در فعالیتهای اجتماعی و شغلی، بسیار متدین و مبارز که کمتر استراحت میکرد صاحب امتیاز شرکت لعاب قائم که قبل از انقلاب تأسیس کرد با اهداف سیاسی و اقتصادی و سود حاصل از آن کمک به خانواده زندانیان سیاسی و نیازمندان می شد، بعد از آن هم کارخانه انرژی که بخاری های کارگاهی، صنعتی،

قرض الحسنه هم اشاره شده و مسئله مهمی است جا دارد هیأت مدیره سازمان تدابیری را در نظر بگیرند که موضوع روند کار صندوقها در برنامه ۵ ساله ششم توسعه اعمال گردد. در خاتمه وی در مورد انتشار نشریه و تامین کادر آن که در جلسه ای با حضور حاج آقا میر محمد صادقی مطرح شده بود توضیحاتی دادند.

یک هزار و شانزدهمین جلسه واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه در ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۰۹ بعد از تلاوت آیاتی از قرآن کریم و نقل خاطره ای بمناسبت هفته وحدت توسط آقای خادم الحسینی آغاز شد.

ابتدا آقای علاء المحدثین درگذشت مرحوم مغفور حاج

یک هزارو هفدهمین جلسه واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه در ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۱۰/۲۳ بعد از تلاوت آیاتی از قرآن کریم و ترجمه و تفسیر آیه ۸۳ سوره مبارکه بقره توسط حاج آقا کیوانراد آغاز شد.

در ابتدا آقای فرجی اعلام داشت: سازمان همه ساله تا آخرین روزهای پایان سال به درخواست وام صندوقها رسیدگی کرده است حتی بعضی از صندوقها چندین برابر موجودیشان به سازمان بدهکار می باشند اگر صندوقی هم تا آخر اسفند وام پرداخت نماید سازمان به آن صندوق کمک خواهد کرد. سازمان در حد توان در طول سال به صندوقهای ضعیف چند برابر پشتوانه صندوق وام پرداخت کرده در عین حال مطبوعات و کمک بلاعوض هم پرداخت میشود تا بتوانند به فعالیتشان ادامه دهند وی اضافه کرد: پایان سال گذشته ۵۰ درصد صندوقها به سازمان بدهکار بودند.

در ادامه آقای ضامنی در مورد درخواست وام صندوقها و پارامترهایی که برای تصویب آن در کمیسیون وام مطرح و در نظر گرفته می شود مطالبی بیان داشت.

پیرامون موارد مطرح شده

آقایان خلیل زاده، اخوان، علائی، کیوانراد، مرادخانی، زریباف، شفیع منفرد، نیازمند و زمهریری مطالب و پیشنهاداتی را ارائه دادند. سپس پیشنهاد تأسیس موسسه خیریه به رای گذاشته شد و با اکثریت آراء اعضاء موافقت خود را اعلام و با ذکر صلوات تصویب گردید.

یک هزارو هجدهمین جلسه واحد هماهنگی صندوقهای قرض الحسنه در ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۱۷ بعد از تلاوت آیاتی از قرآن کریم و نقل روایت شروع شد. آقای علاء المحدثین با بیان موضوع بحث تأسیس موسسه خیریه که در جلسه قبل مطرح شده بود، اظهار داشت: اشخاصی که در این مورد فعالیت می نمایند از تجربه خود ما را مطلع سازند تا انشاءالله مورد

استفاده قرار گیرد. آقای لواسانی در مورد نحوه فعالیت موسسه خیریه حضرت زهرا(س) گفت: در حدود ۲۴ سال است این خیریه با پرداخت وام به اقساط ۲۴ ماهه برای تامین جهیزیه نو عروسان اقدام می نماید. موسسه طبق مقررات به ثبت رسیده و تاکنون با اشکالی مواجه نبوده است.

اعضاء واحد هماهنگی به اتفاق، نظرات و پیشنهادات خود را اعلام و در جمع بندی نهایی مقرر شد پنج نفر از اعضاء واحد هماهنگی آقایان نیک نژاد، لواسانی، برزی، زریباف و اخوان تا جلسه آینده اساسنامه و آئین نامه های موسسات خیریه ای که شناخت دارند را مورد بررسی و از صاحب نظران تحقیقاتی بعمل آورده و نتیجه آنرا به جلسه واحد هماهنگی منعکس تا به یک جمع بندی نهایی رسیده شود.

امام کاظم علیه السلام :

إِنَّ الزَّرْعَ يَنْبُتُ فِي السَّهْلِ وَلَا يَنْبُتُ فِي الصِّفَا فَكَذَلِكَ الْحِكْمَةُ تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَوَاضِعِ وَلَا تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْمُتَكَبِّرِ الْجَبَّارِ، لِأَنَّ اللَّهَ جَعَلَ التَّوَاضِعَ آلَةَ الْعَقْلِ وَجَعَلَ التَّكَبُّرَ مِنَ آلَةِ الْجَهْلِ؛

زراعت در زمین هموار می روید، نه بر سنگ سخت و چنین است که حکمت، در دل های متواضع جای می گیرد نه در دل های متکبر. خداوند متعال، تواضع را وسیله عقل و تکبر را وسیله جهل قرار داده است.

(تحف العقول، ص ۳۹۶)

گذری بر مقررات تأسیس صندوق قرض الحسنه

شخص حقوقی از جمله صندوق قرض الحسنه موظف به رعایت کلیه وظایف و تکالیف مندرجه در قانون تجارت از جمله داشتن دفاتر قانونی است و در محاکمات مانند شخص حقیقی مسئولیت دارد و به عنوان مدعی و مدعی علیه در دعاوی قرار می‌گیرد. در تمام این موارد شخصیت او به کلی از شخصیت سرمایه‌گذاران متمایز است. موارد زیر در تأسیس شخصیت حقوقی لازم است.

۱- شخص حقوقی دارای اسم مخصوص خواهد بود.

۲- شخص حقوقی صاحب دارائی اعم از مثبت و منفی می‌باشد.

۳- بدهی و طلب شخص حقوقی متمایز از دارائی مؤسسین است. طلبکاران آن

حق ندارند در قبال بدهی مؤسسه از اموال شخص حقیقی استیفاء یا تهاتر کنند. همچنین طلبکارهای وی حق مراجعه به سرمایه‌گذاران را ندارند.

۴- ورشکستگی مؤسسه به سرمایه‌گذاران سرایت نمی‌کند و ورشکستگی سرمایه‌گذاران هم تأثیری در وضع شخص حقوقی نخواهد داشت.

۵- شخص حقوقی دارای تابعیت و اقامتگاه مخصوص خود خواهد بود.

با این مقدمه شرایط تأسیس صندوق قرض الحسنه ذکر می‌شود: صندوق قرض الحسنه با تشریک مساعی عده‌ای اشخاص و تأمین سرمایه تأسیس می‌شود

آن بین اعضاء نباشد. (ب) مؤسساتی که مقصود از آن ممکن است جلب منافع مادی و تقسیم منافع مزبور بین اعضا خود یا غیر می‌باشد مانند کانون‌های فنی و حقوقی و غیره.

صندوق قرض الحسنه با توجه به بند الف ماده ۲ که مقصود از تشکیل آن جلب منافع و تقسیم

آن بین اعضاء نمی‌باشد، تأسیس شده و مؤسسه غیر تجارتي است. با ثبت صندوق در اداره ثبت شرکتها شخصیت حقوقی پیدا می‌کند که دارای حقوق و تکالیفی است.

طبق ماده ۵۸۸ قانون تجارت شخص حقوقی می‌تواند دارای کلیه حقوق و تکالیفی شود که قانون برای افراد و (شخص حقیقی) قائل است مگر حقوق و وظایفی که بالطبع فقط انسان ممکن است دارای آن باشد مانند حقوق و وظایف ابوت و بنوت و امثال ذالک. شخصیت حقوقی مانند شرکتها اغلب مشمول قانون تجارت می‌باشد،

صندوق قرض الحسنه که از اجتماع عده‌ای نیکوکار با تخصیص سرمایه اولیه پایه‌گذاری می‌شود، به مدلول ماده ۵۸۴ قانون تجارت مصوب سال ۱۳۱۱ در عداد مؤسساتی است که برای مقاصد غیر تجارتي تأسیس می‌شوند و از تاریخ ثبت در اداره ثبت شرکتها شخصیت حقوقی پیدا می‌کنند.

شرایط ثبت آن طبق ماده ۵۸۵ آن قانون مطابق آئین نامه وزارت عدلیه «دادگستری امروز» معین خواهد شد. آئین نامه اصلاحی ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجارتي در تاریخ ۱۳۳۷/۹/۵ در ۱۲ ماده تصویب شده که مواد ۱ و ۲ آن به لحاظ ارتباط با صندوق قرض الحسنه ذکر می‌شود.

ماده ۱- مقصود از تشکیلات و مؤسسات غیر تجارتي مذکور در ماده ۵۸۴ قانون تجارت کلیه تشکیلات و مؤسساتی است که برای مقاصد غیر تجارتي از قبیل امور علمی یا ادبی یا امور خیریه و امثال آن تشکیل میشود، اعم از اینکه مؤسسین و تشکیل دهندگان قصد انتفاع داشته یا نداشته باشند. ماده ۲- تشکیلات و مؤسسات مزبور از لحاظ انطباق با مقررات این آئین نامه به دو قسمت میشود: الف) مؤسساتی که مقصود از تشکیل آن جلب منافع و تقسیم

که این عده مؤسسين نامیده می شوند. مؤسسين باید ابتدا طرح اساسنامه صندوق را تهیه و تصویب کنند. اساسنامه قرارداد بین مؤسسين می باشد و بموجب قانون تجارت لازم الاتباع است و همچنین در مقابل اشخاص ثالث معتبر می باشد. این قرارداد تابع مقررات کلی قانون مدنی و برگرفته از فقه امامیه می باشد و بمنزله عقد لازم است که اختصاراً به آن اشاره می شود. همانطور که ذکر شد در فقه جعفری عقود اقسامی دارند. مهمترین آنها لازم و جائز است که در پی می آید. عقد لازم آنست که هیچیک از طرفین قرارداد نمی توانند بطور یک طرفه بدون رضای طرف دیگر آن را برهم زند آنها به انجام مفاد قرارداد متعهد می باشند. مگر به حکم قانون از جمله احکام خیرات که در صورت تحقق حق خیار هر یک حق فسخ قرارداد را دارد. هم چنین با توافق یک دیگر می توانند عقد را فسخ نمایند که آن را اقاله گویند. مانند عقد بیع، اجاره و امثال آنها.

عقد جائز - طبق ماده ۱۸۶ قانون مدنی عقد جائز آنست که هر یک از طرفین هر وقتیکه بخواهد می تواند آن را فسخ کند، طبیعت عقد جائز طوری است که هر یک از طرفین، اجازه دارند هر زمان بخواهد بدون اقامه هیچ دلیلی آنرا برهم زند. برای فسخ کردن عقد جائز اراده انحلال کفایت می کند. همچنین کلیه عقود جائز با فوت و حجر یک طرف باطل می شود مانند عقد وکالت هر وقت

موکل بخواهد میتواند وکیل را عزل نماید و وکیل اختیار دارد استعفا کند. عقد جائز را می توان در ضمن عقد لازم فسخ آن را شرط نمود در اینصورت مادام که عقد اصلی معتبر است عقد جائز هم اعتبارش را حفظ می کند ولی به فوت و جنون باطل می شود. قرارداد ممکن است نسبت به یکی از طرفین جائز و نسبت به طرف دیگر لازم باشد. مانند عقد رهن که نسبت به مدیون رهن جائز است و با پرداخت ثمن می تواند آنرا فسخ و نسبت به دائن مرتهن لازم می باشد که در صورت فسخ سند رهنی، دین او بدون وثیقه خواهد ماند، لازم به توضیح است تأسیس صندوق قرض الحسنه و ثبت آن در اداره ثبت طبق آئین نامه قانون تجارت مواد ۵۸۴ و ۵۸۵ عملی شده که آئین نامه آن در سال ۱۳۳۷ تحت عنوان آئین نامه ثبت تشکیلات و مؤسسات غیر تجاری تدوین یافت.

طبق مفاد بند الف ماده ۲ این آئین نامه مقصود از تشکیل آن مؤسسات جلب منافع و تقسیم

صندوق قرض الحسنه با توجه به بند الف ماده ۲ که مقصود از تشکیل آن جلب منافع و تقسیم آن بین اعضا نمی باشد، تأسیس شده و مؤسسه غیر تجاری است. با ثبت صندوق در اداره ثبت شرکتها شخصیت حقوقی پیدا می کند که دارای حقوق و تکالیفی است.

آن بین اعضا نمی باشد که مفهوم آن به منع انجام معاملات سودآور دلالت ندارد فقط نباید منافع آن بین اعضا تقسیم گردد. این ابهام موجب شد این مؤسسات به انجام معاملات بپردازند تا اینکه قانون تنظیم بازار غیر متشکل پولی در تاریخ بیست و دوم دیماه ۱۳۸۳ در مجلس شورای اسلامی تصویب و در سی ام دیماه ۱۳۸۳ به تأیید شورای نگهبان رسید و در ماده ۱ این قانون تصریح شده اشتغال به عملیات بانکی که به امر واسطه گری بین عرضه کنندگان و متقاضیان وجوه و اعتبار اطلاق شده موظف به اخذ مجوز از بانک مرکزی شده اند که مسئولین به ویژه مدیرعامل سازمان اقتصاد اسلامی ایران به استدلال اینکه امر واسطه گری بین عرضه کنندگان وجوه و اعتبار برای تحصیل سود انجام می شود ولی صندوق قرض الحسنه قریه الی الله به قبول سپرده اشخاص و تأدیه وام با کمترین کارمزد می پردازد. مجالی به مقایسه این دو نهاد نمی باشد. به مقامات عالی مملکت و دبیر شورای نگهبان مراجعه و خواسته صندوق ها مطرح گردید. متأسفانه در تاریخ بیستم مردادماه ۱۳۸۸ دستور العمل اجرائی تأسیس، فعالیت و نظارت بر صندوق های قرض الحسنه به تصویب رسید که در این دستور العمل فعالیت صندوقهای قرض الحسنه از مصادیق اشتغال به عملیات بانکی شناخته شده است.

به مناسبت روز درختکاری

درختان تنومند تبدیل شوند و شاخه های دل انگیزشان را بر سر خاکیان بگسترانند. این کردار نیک از سوی سرور کائنات و رحمت عالمیان و خاتم رسولان در روایات سفارش شده است. درختکاری با داشتن پشتوانه ملی و سنتی با اعتقادات مذهبی ایرانیان پیوند دارد. کاشت درخت پاداش اخروی در پی دارد و از حرمت و قداست ویژه برخوردار است. کاشت نهال به موجب روایات معتبر از پیامبر(ص) و ائمه معصومین علیهم السلام عبادت تلقی شده و ائمه اطهار به کشاورزی و باغداری همت

هستند که دانشمندان این مورد را مهمتر از سایر خواص درخت می دانند، زیرا فعالیت های گوناگون صنعتی و شیمیایی آلاینده ها آثار مخرب در جو زمین دارند که سلامت انسان و سایر موجودات را با خطر جدی روبرو ساخته اند ولی درختان با تولید اکسیژن این آثار را خنثی میسازند. برای رویارویی با این خطر بزرگ، مبارزه همه جانبه ضرورت دارد. به این مناسبت روز پانزدهم اسفندماه در کشور ایران روز درختکاری نام گذاری شده و مردم نهال های نورسته را به سینه زمین می سپارند تا در دامان این دایه مهربان به

درخت از جمله نعمت های الهی است که به انسان و دیگر موجودات کره زمین اعطا شده است و یکی از زیباترین و مفیدترین نعمت هاست. درختان بخش مهمی از نیازهای انسان و سایر موجودات زنده را تأمین می کنند تا حدی که ارزش معنوی زیادی بر آن قائل شده اند. این نعمت خدادادی تأمین کننده صدها نوع محصول دارای ارزش غذایی و دارویی هستند، طب مرهون این موهبت گرانبها است و گیاهان شفابخش در تسکین دردها و معالجات نقش ارزنده ای دارند. درختان مانند ریه زمین

متاسفانه تخریب جنگل های کشور در سالهای اخیر رشد زیادی یافته به طوری که کارشناسان تخمین زده اند، مساحت جنگل ها نسبت به سال های گذشته کاهش چشمگیری پیدا کرده است. برای جبران این کاهش سالانه میلیون ها اصله نهال باید کاشته شود

هر ورقش دفتری است معرفت کردگار
و تخریب جنگل ها به دست
سود پرستان و تغییر کاربری
آن صدمه ی غیر قابل جبران
به محیط زیست وارد کرده
اند. محدودیت اراضی جنگلی و
فضای سبز کشور مراقبت جدی
از جنگل های موجود می طلبد
و همچنین اجرای برنامه های
جنگل کاری و احیاء جنگل
های در حال ویرانی از اهمیت
بالا برخوردار است. متاسفانه
تخریب جنگل های کشور
در سالهای اخیر رشد زیادی
یافته به طوری که کارشناسان
تخمین زده اند، مساحت جنگل
ها نسبت به سال های گذشته
کاهش چشمگیری پیدا کرده
است. برای جبران این کاهش
سالانه میلیون ها اصله نهال
باید کاشته شود تا با گذشت
سال ها به تعداد درختان
افزوده شود. ترویج فرهنگ
سنت درختکاری و جلوگیری از
انهدام جنگل ها تلاش و همت
دولت و مردم را می طلبد که
با پیروی از سنت بزرگان دین
و روش پیشینیان دست در
دست هم برای سرسبزی کشور
عزیزمان تلاش کنند.

برگ درختان سبز در نظر هوشیار
شیخ اجل سعدی در این بیت
نقض به زیبایی به اعجاز برگ
درختان سبز اشاره دارد که
صنع دست غیب است و هر
برگش حجت مبدأ اعلی است
و قطع و هدم آن کفران نعمت
شمرده می شود و گناه، این
نعمت بیکران الهی در تلطیف
و پالایش هوا در حفظ محیط
زیست و ایجاد فضایی سرسبز
نقش حیاتی دارد. درختان در
افزایش آب رودخانه ها و چشمه
سارها، حفظ خاک و جلوگیری از
فرسایش آن اثر گذارند و موجب
افزایش حاصلخیزی اراضی
کشاورزی و باغات می شوند.
کاشت درخت در اطراف مزارع
کشت و زرع، دسترنج کشاورزان
را از طوفان و تخریب محفوظ
می دارد. با این گفتار اندکی از
فواید بسیار درخت بیان شد.
اما ضرورت حفظ جنگلها که
صنعتی شدن جامعه از یک سو

گماشته اند. حضرت امام علی
علیه السلام اوقات پر ارج خود
را به غرس اشجار می گذراند.
چنان که نخلستانهای انبوهی
در کوفه به وجود آوردند.
حضرت امام محمد باقر علیه
السلام به غرس درختان و
کشت و زراعت در گرمای طاقت
فرسای تابستان اقدام می کرد.
پیامبر عظیم الشان اسلام در
حفظ و حراست درختان حتی
در جنگ ها به سربازان اسلام
تأکید داشتند.

زندگینامه شیخ شهاب الدین سهروردی

و معلول معجزات را زیر سوال می برد لذا پیکار بی امانی را بر ضد فلسفه آغاز کرد. با تألیف کتاب تهافت الفلاسفه به بطلان آراء فلاسفه در بیشتر مسائل نظر داد. قیام غزالی بر ضد فلاسفه ضربه ای شکننده بر پیکر فلسفه وارد آورد بطوری که فلسفه را با خطر جدی روبرو ساخت ولی این فتور دیری نپایید زیرا اندیشه نوینی برای نجات فلسفه در شرف طلوع از شرق بود که حکمت اشراقی نام گرفت. پایه گذار این اندیشه بدیع سهروردی است. افق دید این متفکر متأله در سپهر اندیشه گسترده و تابناک است. حکمت اشراقی حقیقت وجود را از راه مکاشفه و عرفان چنانکه هست می نمایاند. برای حکمت عتیق اهمیت ویژه می دهد. حکمای عهد باستان را صاحب نظر عمیق در گشودن رموز مسائل دانسته و در کتاب المشارع و المظارهات از آن به عنوان خمیره ازلی نام می برد اعتقاد دارد خمیره ازلی در تینت پاک آدمی نهفته است که مانند خورشید از مشرق جان طلوع می کند. در نظرش

متکلمان و فقیهان در وضع دشوار قرار داشت و موقعیت آن در حوزه های علمیه به شدت متزلزل بود. از جمله شخصیت هایی که برضد فلسفه برخاسته بودند ابو حامد محمد غزالی است که با دارا بودن عنوان حجت الاسلام نفوذ گسترده ای

هنگامی قرآن تلاوت کنید که دارای وجد و سرور هستید و از فکر لطیف برخورداریدو قرآن را با احساس اینک در شأن شما نازل شده تلاوت کنید.

در جهان اسلام داشت. فتاوی او در گستره جوامع اسلامی لازم الاتباع و مجرا بود. هم او در مقام دانشمندی پرآوازه بر مسند استادی نظامیه بغداد بزرگترین مرکز علمی عصر تکیه زده بود، مبارزه با فلاسفه را در مقام دفاع از شریعت لازم می دید و اعتقاد داشت تعلیم فلسفه برای احکام شریعت و پیروان آن مایه خطر و فساد است. استناد به علت

شیخ شهاب الدین سهروردی در سال ۵۴۸ هجری قمری در روستای سهرورد از توابع زنجان پا به عرصه جهان نا پایدار نهاد و در سن ۳۸ سالگی به کاروان شهداء راه حقیقت پیوست. در عمر کوتاه و پربارش آثار ارزشمندی را به یادگار گذاشت. این دانشمند متأله از جمله فیلسوفان اسلامی است که در حلقه دانشمندان موقعیت ممتاز دارد. سهروردی تأمل در آیات قرآن کریم را مقدم بر بررسی آراء و آثار حکما و تکیه بر وقایع تاریخی می داند. معتقد است هر گونه انشاء و ایجاد با مشیت خداوند سبحان صورت می گیرد و با رهنمود او هدایت محقق می شود. آنانکه به فرمان الهی تمسک نمی کنند و با رشته محکم قرآن مبین به حق نمی پیوندند، به چاه گمراهی سقوط می کنند. این فیلسوف تمسک به کتاب الله و سنت رسول صلی اله علیه را برای سالک راه ضروری می شناسد و وصول به حقیقت و حکمت را در پرتو نور محمدی ممکن می شمارد. از اواخر قرن چهارم فلسفه زیر انتقاد شدید

ترک نواهی خداوند و اعتقاد قلبی به نورالانوار را با سالکان و عارفان توصیه می کند.

حکمت اشراقی بارقه آیات الهی است که بی طلب و کوشش و بدون پیر راهنما دست نیافتنی است. سهروردی می گوید در پرتونور محمدی به کشف حقایق در حکمت گذشته موفق شده از طریق تأمل در آیات قرآن بهره ها برده، پرده ها کنار رفته حقایق روشن گشته است چنانکه حافظ می فرماید: «صبح خیزی و سلامت طلبی چون حافظ *** هر چه کردم همه از دولت قرآن کردم» توصیه می کند هنگامی قرآن تلاوت کنید که دارای وجد و سرور هستید و از فکر لطیف

برخوردارید. قرآن را با احساس اینکه در شأن شما نازل شده تلاوت کنید. هم او نیایش را در کشف حقایق موثر و نور را رشته اتصال به مبدأ اعلی می داند. در وصیت نامه اش حفظ اوامر و ترک نواهی خداوند و اعتقاد قلبی به نورالانوار را به سالکان و عارفان توصیه می کند. شیخ اشراق در سن ۳۸ سالگی به سال ۵۸۷ هجری قمری با دسیسه ای ناجوانمردانه به شهادت رسید. قصه ای پرغصه ای این ماجرا در منابع تاریخی چنین آمده است. این فیلسوف متأله در ادامه سیر در انفس و آفاق در شهر حلب رحل اقامت افکند. آوازه ی سخنرانی و وسعت علم و اندیشه اش همه جا پیچید. عالمان شهر حلب مجلس مباحثه ای مرکب از بزرگان علم و فقه آراستند. در آن نشست مباحثه در فقه و اصول در گرفت طریق جدل و

برهان به کار رفت. سهروردی به کلک فصاحت بحث را از صورت به معنی کشید. اینان در برابر حجت قوی وی ناچار سر تسلیم فرود آوردند چون حریف را توانا و استدلالش را محکم یافتند. لاجرم کینه اش را به دل گرفتند و در مقام تلافی نشست دیگری ترتیب دادند. با تمهیدات سفسطه انگیز ضمن بحث از شیخ پرسیدند. آیا خداوند به آفرینش پیامبر دیگری غیر از حضرت محمد صلی اله علیه توانا است سهروردی در پاسخ گفت خداوند قادر مطلق است و مطلق در حد و حصر نمی گنجد. این جواب را دلیل انکار خاتمیت پیغمبر از جانب سهروردی قرار دادند و به ارتدادش فتوی صادر کردند سپس به دستور صلاح الدین ایوبی شیخ را به دار آویختند و جسدش را سوزاندند.

پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله وسلم :

الصَّلَاةُ مِنْ شَرَائِعِ الدِّينِ وَ فِيهَا مَرَضَاءُ الرَّبِّ عَزَّوَجَلَّ وَ هِيَ مِنْهَاجُ النَّبِيَاءِ وَ لِلْمُصَلِّي حُبُّ الْمَلَائِكَةِ وَ هُدًى وَ اِيْمَانٌ وَ نُوْرُ الْمَعْرِفَةِ وَ بَرَكَةٌ فِي الرَّزْقِ؛

نماز، از آیین های دین است و رضای پروردگار، در آن است. و آن راه پیامبران است. برای نمازگزار، محبت فرشتگان، هدایت، ایمان، نور معرفت و برکت در روزی است.

خصال، ج ۲، ص ۵۲۲

«پرهیز از هرچه ناکردنی است»

که خشم خدا آورد کاستی
اگر چند از او بخت آید به سر
فراوان سخن باشد و دیر یاب
سخنگوی در مردمی خوار گشت
بدین با تو دانش به پیکار نیست
که تیمار جان باشد و رنج تن
به از خامشی هیچ پیرایه نیست
از او آز و تیمار در بند گشت
سخنهای داندگان بشنوی
چنان دان که پیروز شد در نبرد
کزان آشت بهره جز دود نیست
بداند گذشت از بد روزگار
ز دل کاوش دیو بیرون کند
میازار آن را که نازردنی است
"فردوسی"

مگردان سر از دین و از راستی
میازار هرگز روان پدر
کسی را که مغزش بود پرشتاب
چو گفتار بیهوده بسیار گشت
به گیتی به از مردمی کار نیست
به نایافت رنج مکن خوشتن
زدانش چو جان ترا مایه نیست
توانگر شد آن کس که خرسند گشت
به آموختن چون فروتن شوی
چو داد از تن خوشتن داد مرد
مگوی آن سخن کاندرا آن سود نیست
هر آن کس که او کرده کردگار
پرستیدن داور افزون کند
پرهیز از هرچه ناکردنی است

«چاره کن ای چاره بیچارگان»

وی به ابد زنده و فرسوده ما
چون در تو حلقه به گوش توایم
هم تو ببخشای و ببخش ای کریم
گر تو برانی به که روی آوریم؟
من عرف الله فرو خوانده ایم
هم تو بیمارز به انعام خویش
هم به امید تو خدای آمدیم
چاره کن ای چاره بیچارگان
در که گریزیم تویی دستگیر
گر نوازی تو که خواهد نواخت؟
زاری ازین بیش که دارد که ما؟
چاره ما کن که پناهنده ایم
نظامی گنجوی

ای به ازل بوده و نابوده ما
حلقه زن خانه بدوش توایم
از پی تست این همه امید و بیم
چاره ما ساز که بی داوریم
در صفتت گنگ فرو مانده ایم
چون خلیم از سخن خام خویش
پیش تو گر بی سر و پای آمدیم
یار شو ای مونس غمخوارگان
بر که پناهییم تویی بی نظیر
جز در تو قبله نخواهیم ساخت
دست چنین پیش که دارد که ما؟
در گذر از جرم که خواهنده ایم

«شهر بی مهر»

در روزگار ما اثری از بهار نیست
دیگر صفاز دهکده و باغ رفته است
دیگر صبا عبیر نپاشد به روی شهر
دیگر طراوتی به چمن ها نمانده است
دیگر پرستواز بر ما قهر کرده است
بلبل گریخته است دگر از دیار ما
مرغان خوش نوا همه خاموش گشته اند
رخشنده نیست چهره خورشید دلنواز
خشکیده است برگ درختان ز زهر گاز
در شهر بی بهار و دلآزار و تار ما
در شهر دود خورده و پره‌های وهوی ما
در شهر غم گرفته و تاریک و زشت ما
آب زلال نیست روان در دهان شهر
دیگر ز عشق پاک نشانی نمانده است
رخسار زندگی شده تار از غبار و دود
اشعار این زمان همه بی معنی است و گنگ
من نوبهار و عید ندیدم به عمر خویش

دیگر نشان زیباغ و گل و لاله زار نیست
دیگر صدای قهقهه آبشار نیست
دیگر نسیم پاک و خوش و عطر بار نیست
دیگر لطافتی به رخ مرغزار نیست
دیگر نشان زچلچله و کبک و سار نیست
دیگر اثر زفاخته بر شاخسار نیست
دیگر نوای قمری و بانگ هزار نیست
زیرا در آسمان و زمین جز غبار نیست
آبی روان دگر به تن چشمه سار نیست
دیگر به جز خزان و غم پایدار نیست
جز بانگ کارخانه جز روز تار نیست
دیگر نشان ز باد صبا و بهار نیست
در حلق جوی جز لجن مرگبار نیست
دیگر کسی برای کسی بی قرار نیست
در خلق غیر چهره زرد و نزار نیست
دیگر نشان ز شعر خوش و آیدار نیست
زیرا بهار و عید در این روزگار نیست

دکتر خسرو فرشید ورد
استاد دانشگاه

«مهر تو مرا بالا برد»

مهر خوبان دل و دین از همه بی پروا برد
تو میندار که مجنون سر خود مجنون گشت
من به سرچشمه خورشید نه خود بردم راه
من خس بی سر و پایم که به سیل افتادم
جام صهبا ز کجا بود مگر دست که بود
خم ابروی تو بود و کف مینوی تو بود
خودت آموختیم مهر و خودت سوختیم
همه یاران به سر راه تو بودیم ولی
همه دل باخته بودیم و هراسان که غمت

رخ شطرنج نبرد آنچه رخ زیبا برد
از سمک تا به سهایش کشش لیلی برد
ذره بی بودم و مهر تو مرا بالا برد
او که می رفت مرا هم به دل دریا برد
که درین بزم بگردید و دل شیدا برد؟
که به یک جلوه زمن نام و نشان یکجا برد
با برافروخته رویی که قرار از ما برد
خم ابروت مرا دید و زمن یغما برد
همه را پشت سر انداخت مرا تنها برد

آیت اله علامه طباطبائی

گزارشی از فعالیت صندوق قرض الحسنه مسجد الرسول (ص) تهران

مزایای قرض الحسنه در کارگشایی از نیازمندان قابل وصف نیست؛ زیرا موهبت الهی است که این سنت را برای صاحبان مکنّت، فرصتی قرار داده تا به وسیله آن از اموال خود برای کسب پاداش اخروی بهره گیرند. خداوند متعال پاداش قرض الحسنه را هجده برابر صدقه قرار داده است؛ از این رو مشتاقان خدمت با علم به این معنا صندوق قرض الحسنه را تأسیس کرده اند. یکی از پیادارندگان این سنت حسنه، صندوق قرض الحسنه مسجد الرسول (ص) تهران است که خبرنگار ما با مدیرعامل محترم این صندوق، آقای حاج علی آقا جانی و رئیس هیئت مدیره آقای حاج احمد اسحاق بیگی در رابطه با خدمات و فعالیت‌های آن به گفتگو نشسته است که در ادامه آن را از نظر می گذرانید:

در ابتدا تاریخچه ای از صندوق و همچنین همانطور که اظهار کردید مجموعه ی اعضا هیأت امنا و مدیره و کارکنان آن در راستای هدف صندوق به منظور کمک به مستمندان فعالیت دارند، ممکن است در مورد نحوه تشکیل جلسات و اخذ تصمیمات توضیحاتی ارائه و تعداد پرسنل را اعلام فرمائید؟

الحسنه) از طریق دریافت پول های ذخیره شده توسط مردم که به صورت قرض الحسنه در اختیار صندوق قرار داده اند و با حفظ رعایت موازین شرعی و مقررات جمهوری اسلامی ایران به انجام این وظیفه شرعی می پردازند؛ هیأت امنا و هیأت مدیره صندوق همواره سعی فراوان داشته اند که از ورود به هر گونه عملیات و اقدامات حاشیه ای و مسأله ساز و هر موضوعی که برای صندوق مشکل آفرین باشد، پرهیز کند و همواره سعی و اهتمام خود را برای کسب رضایت خداوند متعال از طریق خدمت به افراد نیازمند و مستحق معطوف داشته اند و به همین دلیل تاکنون همواره مشمول فضل و عنایت الهی قرار داشته است تا بتواند به افراد نیازمند و گرفتار مساعدت کند.

این صندوق برای ترویج قرض الحسنه و کمک به نیازمندان با مساعی افراد متدین و معتقد به این سنت تأسیس شده که عنایت آقا امام زمان (عجل الله تعالی فرجه) شامل حال آنان شده است و به منظور انجام خدمات عام المنفعه و کمک به تأمین نیازها و بهبود زندگی نیازمندان جامعه و اعطای وام های بدون بهره (قرض

تعداد اعضا هیأت امنای این صندوق ۲۱ نفر، هیأت مدیره اصلی ۵ نفر و علی البدل ۲ نفر و همچنین ۳ نفر پرسنل که زیر نظر مدیر عامل مشغول به خدمت گزاری هستند.

شماری از صندوق ها از وام های پرداختی هیچگونه کارمزدی دریافت نمی کنند بعضی ها مزد کار اندکی می گیرند اگر این صندوق از وام های پرداختی کارمزد می گیرد میزان آن چقدر است؟ نظرتان در این ارتباط چیست؟

پرداخت وام صندوق قرض الحسنه مسجد الرسول (ص) بدون کارمزد بوده و کلیه هزینه های صندوق توسط حاج احمد اسحق بیگی تولیت محترم مسجد، تأمین می شود؛ بنابراین گیرندگان قرض الحسنه هیچگونه وجه اضافی نمی پردازند.

پرداخت وام جدولی و مشروط مخالف شرع و قانون و از نظر علمی نیز زیان بار است موسساتی که به این روش رو آورده اند پس از گذشت مدتی از انجام تعهدشان ناتوان و دچار بحران شده اند از این رو سپرده های اشخاص در معرض خطر قرار گرفته است سازمان

با این قبیل موسسات همکاری ندارد و با آن مخالف است در این مورد نظرتان چیست؟

پرداخت وام بر اساس جدول زمانبندی و یا هرگونه شرط برای پرداخت وام از مقررات این صندوق به دور بوده و هیچ گاه وام های به اصطلاح جدولی پرداخت نکرده است و از این پس هم پرداخت نخواهد کرد زیرا این عمل، عملی نامشروع است.

ما نظارت سازمان اقتصاد اسلامی را برصندوق ها لازم میدانیم و هر قدمی که در راه کمک به نیازمندان برداشته می شود ما حمایت کرده و تلاش و همکاری می کنیم.

همکاری صندوقها با سازمان مبتنی بر روابط معنوی و شرعی است که طبق تفاهم نامه منعقد شده با بانک مرکزی انجام می شود که مدیران صندوق آن را پذیرفته و طبق مفاد آن عمل می کنند در این مورد هر نظری دارید توضیح دهید؟

اگر سازمان و بانک مرکزی با هم ارتباط نزدیک و همیشگی داشته باشند کارهای بزرگی

می توان انجام داد ، تمام عملیات و ارتباط صندوق ها منظم به ترتیب و بر اساس اصول پیش می رود که به نفع وام گیرندگان و نیازمندان و طبقه ضعیف است. ما نظارت سازمان اقتصاد اسلامی را برصندوق ها لازم میدانیم و هر قدمی که در راه کمک به نیازمندان برداشته می شود ما حمایت کرده و تلاش و همکاری می کنیم. آن سازمان مطمئن ترین و شناخته شده ترین مرجع جهت نظارت و هماهنگی صندوق هاست که تجربه و شناخت کافی از صندوق ها و مدیران آنها دارد. با عنایت به اینکه این صندوق از زمان تأسیس با سازمان اقتصاد اسلامی ایران در ارتباط بوده و همکاری لازم را داشته و با توجه به قانونمندی شدن، ارتباطات بین صندوقها و سازمان با محوریت بانک مرکزی همکاری لازم را برای پیشبرد فعالیت دو جانبه خواهیم داشت.

نشریه قرض الحسنه برای انعکاس اخبار و نظرات همکاران صندوقی می باشد که به خدمت نیازمندان مشغول هستند هیأت تحریریه نشریه انتظار همکاری موثر از دست اندرکاران صندوقها دارد ولی برخی از همکاران صندوقی در

برای صندوقهایی که وام به صورت قرض الحسنه واقعی پرداخت میکنند در نظر بگیرد مانند کمیته امداد و سایر مؤسساتی که در خدمت قشر مستضعف جامعه هستند.

و در پایان از خداوند متعال میخواهم کلیه خدمتگزاران به اسلام و مسلمین را عمر با عزت همراه با سلامتی ملت و مملکت را در مقابل دشمنان داخلی و خارجی و در برابر مشکلات و نابسامانیهای موجود یاری و پیروز فرماید و پرچم پر فروغ جمهوری اسلامی را که در این مملکت به اهتزاز درآمده روز به روز پرفروغتر و سربلندتر بگرداند، خداوندا دشمنان این مملکت و این مردم را در هر کجا و در هر لباسی هستند نابود بگردان.

ملموس ترین و مشخص ترین ارتباط سازمان با صندوق ها از طریق نشریه است ، یک نشریه منظم که درد دل، صحبت ها و عملکرد صندوق ها را به روشنی بیان کند و مسائل مربوط به صندوقها، گردهمایی و همایش ها را به اطلاع همه صندوقهای همکار برساند نقش مهمی در اطلاع رسانی و آگاهی بخشی و ارتباط مداوم صندوقها با سازمان دارد.

ها پر رنگ و فعال تر شود تا صندوق ها پیشنهادات، نظرات و انتقاداتشون به گوش مسئولین برسانند. چند مدتی نشریه به صندوق قرض الحسنه مسجد الرسول (ص) نمیرسید، البته نشریه زمستان ۹۳ بعد مدتها برای این صندوق ارسال شد امیدواریم این روند ادامه پیدا کند و ما هم تمایل داریم که با این نشریه همکاری کنیم. و اما از بزرگان سازمان اقتصاد اسلامی ایران که صدای آنها به گوش دولتمردان ما میرسد میخواهیم که حرف و درد دل صندوقها را به آنها برسانند.

هر پیشنهادی برای بالا بردن سطح آگاهی صندوقهای قرض الحسنه و روش ارائه خدمات بهتر دارید ارائه فرمایید؟
پیشنهاد میشود که دولت محترم باید یک بودجه ای

ارسال نظرات و رویداد های منطقه علاقه نشان نمیدهند نظر خود را در مورد همکاری صندوقها با نشریه بفرمایید.

باید گفت ملموس ترین و مشخص ترین ارتباط سازمان با صندوق ها از طریق نشریه است ، یک نشریه منظم که درد دل، صحبت ها و عملکرد صندوق ها را به روشنی بیان کند و مسائل مربوط به صندوقها، گردهمایی و همایش ها را به اطلاع همه صندوقهای همکار برساند نقش مهمی در اطلاع رسانی و آگاهی بخشی و ارتباط مداوم صندوقها با سازمان دارد. این روندی که در پیش گرفته شده عالی است گفتگو با صندوق ها در هر شماره و معرفی بانیان آنها یکی از بهترین بخش نشریه قرض الحسنه است و به همین ترتیب لازم است ارتباط بین سازمان و صندوق

تجلیل از آقای محمدرضا اعتمادیان مبارز پیشکسوت در فرهنگسرای ابن سینا

آیین تجلیل از محمدرضا اعتمادیان مبارز پیشکسوت انقلاب در فرهنگسرای ابن سینا برگزار شد.

طبق گزارش خبرنگار ما در این مراسم شخصیت های فرهنگی، علمی و جمعی از پیشکسوتان عرصه انقلاب اسلامی نیز حضور پیدا کردند. براساس این گزارش در مراسم تجلیل از این چهره انقلابی شماری از شخصیت های عضو جمعیت مؤتلفه، مدیران و اعضای هیأت علمی دانشگاه امام صادق(ع) و نیز برخی از مورخین و محققان حوزه انقلاب اسلامی شرکت داشتند.

در این مراسم بخشهایی از خاطرات مربوط به مبارزات اعتمادیان

بازگو شد. توصیف فضای سیاسی و فرهنگی رژیم پهلوی بخصوص دو دهه پایانی حیات آن همچنین وضعیت فرهنگی و دینی شهر یزد، عکس العمل مردم متدین و علما علیه سیاستهای ضد دینی رژیم، فعالیت سیاسی بازاریان تهران، مبارزات هیأت های مؤتلفه، تلاش مستمر آیت الله صدوقی در مبارزه با رژیم شاه، قیام فروردین ۱۳۵۷ شهر یزد، تشکیل کمیته استقبال از امام و فعالیتهای آن و جریانات پس از پیروزی انقلاب، بخشی از این خاطرات را تشکیل می داد.

اعتمادیان در سالهای گذشته مسئولیت هایی نظیر عضو هیأت مدیره دانشگاه امام صادق(ع)، عضو هیأت امنای آستان قدس

رضوی، عضو هیأت مدیره سازمان اقتصاد اسلامی ایران، عضو هیأت امنای مهدیه تهران، عضو هیأت مدیره انجمن حامیان توسعه حوزه های علمیه کشور، مؤسس و عضو هیأت امنای و هیأت مدیره انجمن جذامیان کشور، عضو هیأت امنای مجمع خیرین مسجد ساز، مشاور رئیس جمهوری در امور اصناف و بازرگانی ۱۳ سال در ۳ دوره ریاست جمهوری، عضو شورای مرکزی حزب مؤتلفه اسلامی، معاون نخست وزیر و سرپرست سازمان اوقاف و امور خیریه و قائم مقام تولیت عظامای آستان قدس رضوی را برعهده داشته است.

ولی اله سیف رئیس کل بانک مرکزی اعلام کرد؛

گسترش چتر نظارتی بانک مرکزی

پنجاه و پنجمین مجمع عمومی بانک مرکزی در محل بانک مرکزی برگزار شد.

ولی اله سیف-رئیس کل بانک مرکزی - در جریان این مجمع با اشاره به اینکه رویکرد کلی سیاست‌های بانک مرکزی در سال ۱۳۹۳ بر ارتقای انضباط پولی، کنترل و سالم‌سازی ترکیب رشد نقدینگی و حفظ ثبات بازار ارز قرار گرفته بود، گفت: بانک مرکزی همچنین در تنظیم سیاست‌های اعتباری به تامین مالی سالم اقتصاد و هدایت منابع به سمت فعالیت‌های تولیدی نیز توجه ویژه‌ای داشت، ضمن آنکه عملکرد متغیرهای اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۳ در مجموع گویای حصول به سطح مناسبی از آرامش و ثبات اقتصادی پس از یک دوره پرتلاطم و تحولات منفی است.

وی با برشمردن مهمترین جهت‌گیری‌های بانک مرکزی در حوزه سیاست‌های پولی، اعتباری و ارزی در سال ۱۳۹۳ و نقش آنها در جهت‌دهی به تحولات اقتصادی کشور تاکید کرد: تعیین نرخ حداکثر ۲۲ درصد برای سپرده‌های یک‌ساله، تعیین سقف نرخ سود تسهیلات عقود غیرمشارکتی در سطح ۲۲ درصد، ممنوعیت پذیرش سپرده‌های با سررسید طولانی‌تر از یک‌سال به عنوان اقدامی مهم در راستای کاهش چسبندگی نرخ‌های سود سپرده و سازگار با ماهیت بازار

از رشد ۱۰,۷ درصدی پایه پولی و ۱۰,۵ درصدی ضریب فزاینده نقدینگی حاصل شد.

وی با اشاره به اینکه ثبات مناسب بازار ارز و مهار انتظارات تورمی از دیگر جهت‌گیری‌های بانک مرکزی در سال گذشته بود افزود: علیرغم نااطمینانی‌های ناشی از طولانی شدن مذاکرات هسته‌ای و کاهش شدید قیمت نفت، متوسط نرخ دلار در بازار آزاد در سال ۱۳۹۳ نسبت به رقم مشابه سال قبل تنها به میزان ۳,۰ درصد افزایش داشت. علاوه بر این، انحراف معیار نرخ دلار در سال ۱۳۹۳ نسبت به رقم سال قبل نیز به میزان ۴۲,۴ درصد کاهش داشت که حاکی از افزایش قابل توجه ثبات بازار ارز در سال ۱۳۹۳ و تقویت مقاومت و تاب‌آوری آن در مواجهه با شوک‌های وارده بود.

پول و کاهش و یکسان‌سازی نسبت سپرده قانونی بانک‌های تجاری از مهمترین تصمیمات شورای پول و اعتبار در این زمینه بود. سیف، در خصوص مدیریت نقدینگی و سالم‌سازی ترکیب آن تصریح کرد: در چارچوب اهداف اعلامی برای رشد نقدینگی به عنوان هدف میانی سیاست‌گذاری پولی، رشد نقدینگی در سال ۱۳۹۳ به ۲۲,۳ درصد رسید که نسبت به رشد نقدینگی سال ۱۳۹۲ به میزان ۳,۷ واحد درصد کاهش داشت. نقطه قوت عملکرد بانک مرکزی در زمینه مدیریت نقدینگی اقتصاد، حرکت به سمت سالم‌سازی ترکیب رشد نقدینگی و افزایش سهم ضریب فزاینده نقدینگی از رشد متغیر یادشده بود؛ به طوری که رشد ۲۲,۳ درصدی نقدینگی در سال ۱۳۹۳

رئیس کل بانک مرکزی از کاهش قابل ملاحظه نرخ تورم در سال ۹۳ خبر داد و گفت: در نتیجه سیاست‌ها و اقدام‌های انجام شده، نرخ تورم با کاهش ۱۹,۱ واحد درصدی از ۳۴,۷ درصد در سال ۱۳۹۲ به ۱۵,۶ درصد در سال ۱۳۹۳ رسید. علاوه بر این، نرخ تورم نقطه به نقطه نیز از اوج خود یعنی به ۴۵,۱ درصد در خردادماه سال ۱۳۹۲ به ۱۶,۲ درصد در اسفند ماه سال ۱۳۹۳ کاهش یافت.

معادل ۴۴,۵ درصد رشد داشت و سهم سرمایه در گردش از آن معادل ۶۰,۰۷ درصد بود که در مقایسه با رقم سال قبل حاکی از بهبود عملکرد بانک‌ها در هدایت منابع به سمت فعال‌سازی ظرفیت‌های خالی اقتصاد و تحقق کامل هدف ۶۰ درصدی تعیین شده در این زمینه است. سیف بازگشت رشد اقتصادی و رشد سرمایه‌گذاری به مسیر مثبت را در سال گذشته نتیجه اقدامات منضبط بانک مرکزی

اقتصادی کشور پس از هشت فصل رشد منفی، در فصول اول تا سوم سال ۱۳۹۳ به ترتیب به ۳,۸، ۳,۸ و ۳,۷ درصد رسید. لیکن تداوم روند کاهشی قیمت نفت در فصل چهارم سال ۱۳۹۳ بر روند سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی در این فصل تاثیر منفی داشت؛ به طوری که رشد اقتصادی به ۰,۶ درصد کاهش یافت.

وی اضافه کرد: با این وجود، رشد سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۳ به ترتیب به ۳,۵ و ۳,۰ درصد بالغ شد. نکته حائز اهمیت در این زمینه آن است که برخلاف سال ۱۳۹۲ که تنها بخش کشاورزی از رشد مثبت برخوردار بود، در سال ۱۳۹۳ تمامی بخش‌های اقتصادی اعم از کشاورزی، نفت، صنعت و معدن و خدمات از رشد مثبت برخوردار بودند.

رئیس کل بانک مرکزی از دیگر دستاوردهای بانک مرکزی در سال گذشته، گسترش چتر نظارتی بانک مرکزی و افزایش پوشش آماری دانست و تصریح کرد: از جمله اقدامات بانک مرکزی در این راستا می‌توان به اضافه کردن

وی در مورد هدایت مناسب منابع بانکی به سمت فعال‌سازی ظرفیت‌های خالی موجود در اقتصاد خاطرنشان کرد: سیاست‌های اعتباری بانک مرکزی در سال ۱۳۹۳ بر تقویت توان تسهیلات‌دهی شبکه بانکی و تامین مالی سرمایه در گردش واحدهای تولیدی متمرکز بود. حجم تسهیلات پرداختی شبکه بانکی در سال ۱۳۹۳ بالغ بر ۳۴۱ هزار میلیارد تومان بود که در مقایسه با رقم مشابه سال قبل

خواند و اضافه کرد: در سال‌های ۱۳۹۱ و ۱۳۹۲ رشد سرمایه‌گذاری به ترتیب معادل ۲۳,۸- و ۶,۹- درصد بود که خود به تهدیدی جدی برای مسیر رشد اقتصادی کشور در سال‌های آینده تبدیل شده بود. به دنبال جهت‌گیری‌ها و اتخاذ سیاست‌های صحیح اقتصادی و رویکرد تنش‌زدایی دولت یازدهم، فضای اقتصادی کشور آرام شد و نااطمینانی فعالین اقتصادی تا حد زیادی کاهش یافت که در نتیجه آن رشد

سیاست‌های اعتباری بانک مرکزی در سال ۱۳۹۳ بر تقویت توان تسهیلات‌دهی شبکه بانکی و تامین مالی سرمایه در گردش واحدهای تولیدی متمرکز بود.

آمار شش بانک و چهار موسسه به آمار پولی و اعتباری در دو مقطع سال‌های ۱۳۹۲ و ۱۳۹۳ و تدوین برنامه جامع ساماندهی بازار غیرمتشکل پولی در چهار گام شامل شناسایی نهادهای پولی غیرمجاز، تعیین وضعیت نهادهای متقاضی مجوز، جلوگیری از فعالیت نهادهای غیرمجاز و انحلال و پیگیری حقوقی نهادهای غیرمجاز و همچنین کسب مصوبه شورای عالی امنیت ملی در این زمینه اشاره کرد.

به گفته سیف، در سال ۱۳۹۳ بانک مرکزی اقدام‌های مهمی را در جهت افزایش پوشش آمارهای پولی و بانکی انجام داد. به طوری که در نمونه‌ای معادل ۸۱ هزار میلیارد تومان معادل ۱۰,۳ درصد از حجم نقدینگی کشور در پایان اسفند سال ۱۳۹۳ به افزایش پوشش آمارهای پولی و اعتباری مربوط بوده است.

رئیس کل بانک مرکزی در بخش دیگری از سخنان خود با تاکید بر توجه به آثار منفی مطالبات غیرجاری بر روند واسطه‌گری مالی بانک‌ها و موسسات اعتباری گفت: در سال ۱۳۹۳ علاوه بر استفاده از ظرفیت‌های درونی، «کمیت» فرادستگاهی رسیدگی به مطالبات معوق بانک‌ها در بانک مرکزی تشکیل و با دعوت از بدهکاران عمده شبکه بانکی و با استمرار برگزاری جلسات به صورت منظم، اقداماتی را برای کاهش مطالبات غیرجاری بانک‌ها انجام شد و در نتیجه تلاش‌های بانک مرکزی و شبکه بانکی، نسبت مطالبات غیرجاری بانک‌ها و

موسسات اعتباری از ۱۴,۱ درصد در پایان سال ۱۳۹۲ به ۱۲,۱ درصد در پایان سال ۱۳۹۳ کاهش یافت. وی افزود: پیرو ابلاغ سند سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، بانک مرکزی علاوه بر انطباق سیاست‌ها و اقدام‌های خود با سیاست‌های مذکور، نسبت به تبیین مبانی نظری موضوع و تهیه نقشه راه سال‌های آتی اقدام و پس از تصویب شورای اقتصاد، گزارش‌های پیشرفت کار را به طور منظم در اختیار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور قرار داد.

رئیس شورای پول و اعتبار یادآور شد: در مجموع تحولات اقتصادی کشور در سال ۱۳۹۳ را می‌توان در ثبات مناسب بازار ارز و مهار انتظارات تورمی، کاهش ۱۹,۱ واحد درصدی نرخ تورم از ۳۴,۷ به ۱۵,۶ درصد، هدایت مناسب منابع بانکی به سمت فعال‌سازی ظرفیت‌های خالی موجود در اقتصاد، بازگشت رشد سرمایه‌گذاری به مسیر مثبت، حصول به رشد اقتصادی مثبت ۳

پیرو ابلاغ سند سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی، بانک مرکزی علاوه بر انطباق سیاست‌ها و اقدام‌های خود با سیاست‌های مذکور، نسبت به تبیین مبانی نظری موضوع و تهیه نقشه راه سال‌های آتی اقدام و پس از تصویب شورای اقتصاد، گزارش‌های پیشرفت کار را به طور منظم در اختیار سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور قرار داد.

درصدی پس از هشت فصل رشد منفی، خروج از وضعیت رکود تورمی و تقویت مقاومت اقتصاد ایران به ویژه بازار ارز در مقابل شوک‌های وارده خلاصه کرد.

رئیس کل بانک مرکزی در بخش دیگری از اظهارات خود به اقدام‌های بانک مرکزی در سال ۱۳۹۴ پرداخت و گفت: با توجه به افت رشد اقتصادی در فصل چهارم سال ۱۳۹۳ و بروز برخی شواهد مبنی بر تداوم این وضعیت در سال جاری و نیز تشدید مشکل تنگنای اعتباری شبکه بانکی که به صورت چسبندگی نرخ‌های سود بانکی نمایان شده است، جهت‌گیری بانک مرکزی در زمینه اصلاح سیاست‌های پولی بر کاهش غیردستوری و تدریجی نرخ سود بانکی که از پایداری بیشتری برخوردار است متمرکز شد.

وی افزود: مجموعه سیاستی جدید بانک مرکزی با تمرکز بر کاهش تدریجی نرخ سود بانکی، در اردیبهشت ماه سال ۱۳۹۴ به تصویب شورای پول و اعتبار رسید. کاهش سقف نرخ سود سپرده‌های بانکی از ۲۲ درصد به ۲۰ درصد، کاهش نرخ سود تسهیلات عقود غیرمشارکتی از ۲۲ درصد به ۲۱ درصد، تعیین سقف نرخ سود مورد انتظار برای تسهیلات عقود مشارکتی در سطح ۲۴ درصد، کاهش نسبت سپرده قانونی بانک‌های تجاری از ۱۳,۵ درصد به ۱۳,۰ درصد، سپرده‌گذاری در بازار بین‌بانکی و ساماندهی بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی، از مهمترین تصمیم‌های شورای پول و اعتبار در

علی‌رغم کاهش قابل توجه قیمت نفت و درآمدهای ارزی کشور، متوسط نرخ دلار در بازار آزاد در ۱۰ ماهه سال ۱۳۹۴ نسبت به دوره مشابه سال قبل تنها در حدود ۵,۷ درصد افزایش داشته و شکاف نسبی نرخ دلار بازار آزاد و بازار رسمی نیز به میزان ۷,۱ واحد درصد کاهش داشته و به ۱۶,۶ درصد رسیده است

مشابه سال قبل به ترتیب معادل ۲۱,۳ و ۲۷,۲ درصد رشد نشان می‌دهد. همچنین، پایه پولی با رشدی معادل ۱۱,۹ درصد نسبت به اسفند ۱۳۹۳ به ۱۴۸ هزار میلیارد تومان در پایان دی ماه سال ۱۳۹۴ رسیده است. ضریب فزاینده نقدینگی نیز در پایان دی ماه سال ۱۳۹۴ به ۶,۴۶۸ بالغ شده که نسبت به پایان سال ۱۳۹۳ معادل ۸,۴ درصد افزایش داشته است.

اینکه علی‌رغم کاهش قابل توجه قیمت نفت و درآمدهای ارزی کشور، متوسط نرخ دلار در بازار آزاد در ۱۰ ماهه سال ۱۳۹۴ نسبت به دوره مشابه سال قبل تنها در حدود ۵,۷ درصد افزایش داشته و شکاف نسبی نرخ دلار بازار آزاد و بازار رسمی نیز به میزان ۷,۱ واحد درصد کاهش داشته و به ۱۶,۶ درصد رسیده است افزود: ذکر این نکته ضروری است که طی ۱۰ ماهه سال جاری، در بازارهای جهانی متوسط نرخ برابری دلار آمریکا در برابر یورو نسبت به مدت مشابه سال قبل در حدود ۱۸,۵ درصد افزایش داشته و لذا بخش عمده‌ای از افزایش نرخ دلار در بازار داخلی به این امر مربوط بوده است. متوسط نرخ یورو در ۱۰ ماهه سال ۱۳۹۴ نیز نسبت به مدت مشابه سال قبل ۱۰,۸ درصد کاهش داشته است. سیف با اعلام افزایش رشد نقدینگی در سال جاری خاطرنشان کرد: حجم نقدینگی در پایان دی ماه سال ۱۳۹۴ به رقم ۹۵۰ هزار میلیارد تومان رسیده که نسبت به اسفند ۱۳۹۳ و ماه

این زمینه بود. وی با بیان اینکه با هدف کاهش بدهی بانک‌ها به بانک مرکزی، نسبت به برگزاری جلسات مشترک و مستمر با مدیران عامل بانک‌های بدهکار، راه‌اندازی سامانه چکاوک و رفع زمینه‌های اضافه برداشت بانک‌ها از کانال اتاق پایاپای بانکی در سال ۹۴ اقدام شد، تصریح کرد: هم‌زمان با این اقدام‌ها و با هدف رفع مشکلات نقدینگی بانک‌ها، اقدام‌های نظیر تبدیل اضافه برداشت بانک‌ها به خطوط اعتباری و قرارداد اعتبار در حساب جاری و تمدید و افزایش سپرده‌گذاری در بازار بین بانکی در دستور کار قرار گرفت.

سیف در خصوص کاهش نرخ سود بازار بین بانکی گفت: با توجه به ریشه‌های چسبندگی نرخ سود و لزوم اتخاذ رویکرد غیردستوری و پایدار جهت کاهش آن، بهره‌گیری از بازار بین بانکی در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفت. در این راستا با ورود فعالانه و ساماندهی شرایط بازار و تزریق منابع لازم، عمق بازار بین بانکی افزایش یافته و نرخ‌های سود در مسیر کاهش قرار گرفته است. علاوه بر این، با تبدیل اضافه برداشت بانک‌ها به خط اعتباری، زمینه بهتری برای رجوع بانک‌ها به بازار بین بانکی و تامین مالی کوتاه‌مدت آنها فراهم شد. در نتیجه نرخ سود بازار بین بانکی از حدود ۲۹ درصد در ابتدای سال جاری به ۱۹ درصد و کمتر از آن در هفته‌های اخیر کاهش یافته است.

رئیس کل بانک مرکزی با بیان

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله وسلم فرموده اند:

مَنْ نَصَبَ شَجْرَةً وَ صَبَرَ عَلَى حِفْظِهَا وَ الْقِيَامِ عَلَيْهَا حَتَّى تُثْمَرَ كَانَ لَهُ فِي كُلِّ شَيْءٍ يُصَابُ مِنْ ثَمَرِهَا صَدَقَةٌ عِنْدَ اللَّهِ؛ هر کس درختی بکارد و در نگهداری آن بکوشد تا میوه دهد، در برابر هرچه از آن میوه به دست آید، پاداشی نزد خدا خواهد داشت.

رهایی بانک‌ها از تحریم با برقراری سوئیفت

واحدهای ارزی بانک‌های داخل کشور و بانک‌های خارج از کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد. بانک‌های داخلی ایران از طریق خطوط **Leased** و یا ماهواره به مرکز **SAP** در بانک مرکزی متصل بوده و از طریق سیستم ماهواره ای پیام‌ها را برای بانک‌های خارج از کشور ارسال می‌کنند. این سیستم برای سرعت بخشیدن به انجام معاملات ارزی و جلب رضایت مشتریان و همچنین هماهنگی تمام عملیات ارزی در سطح جهانی با استفاده از یک نرم افزار استاندارد مورد توجه است. بدون سوئیفت تجارت جهانی و سرمایه‌گذاری کندتر، پرهزینه‌تر و غیرقابل اعتمادتر می‌شود.

یک روش یکپارچه و استاندارد بین‌المللی برای تبادل مالی و حذف روش‌های ارتباطی غیر استاندارد کاغذی و یا از طریق تلکس بود. در حال حاضر بیش از هفت هزار مؤسسه در ۱۹۷ کشور جهان عضو آن انجمن هستند. در سال ۲۰۰۱ میلادی بیش از ۱,۵ بلیون پیام از طریق سیستم سوئیفت در سطح جهان مبادله شده است.

بانکی است که با تفاهم و توافق ۲۳۹ بانک از ۱۵ کشور اروپایی و آمریکای شمالی در ماه مه سال ۱۹۷۳ میلادی راه اندازی شد. نخستین هدف سوئیفت جایگزینی یک روش یکپارچه و استاندارد بین‌المللی برای تبادل مالی و حذف روش‌های ارتباطی غیر استاندارد کاغذی و یا از طریق تلکس بود. در حال حاضر بیش از هفت هزار مؤسسه در ۱۹۷ کشور جهان عضو آن انجمن هستند. در سال ۲۰۰۱ میلادی بیش از ۱,۵ بلیون پیام از طریق سیستم سوئیفت در سطح جهان مبادله شده است. مرکز اصلی شبکه سوئیفت در کشور بلژیک بوده و طبق قوانین آن کشور عمل می‌کند و کشورهای آمریکا، هلند، انگلیس و هنگ کنگ به عنوان مراکز پشتیبان اعضا فعالیت دارند. سوئیفت در هر کشوری دارای یک **SAP** یعنی نقطه دسترسی به سوئیفت است که توسط مؤسسه سوئیفت کنترل می‌شود. **SAP** در ایران در بانک مرکزی واقع شده است.

سیستم سوئیفت برای ارسال و دریافت هرگونه پیام ارزی در بین

با توجه به تشدید تحریم‌های اقتصادی ایران در چند سال گذشته بانک‌ها نیز در راس این تحریم‌ها قرار گرفتند و مبادلات مالی بین‌المللی تا حد قابل توجهی دچار نقصان شد به گونه‌ای که چند بانک در محدودیت بین‌المللی قرار گرفتند؛ هر چند در مواردی برخی از آنها از تحریم خارج شدند اما همچنان تعداد زیادی از بانک‌های کشور در تحریم قرار دارند. قطع سوئیفت یکی از تحریم‌های نظام بانکی کشور بود که در پی آن روابط کارگزاری بانک‌ها را تحت تاثیر قرار داد و همین امر سبب شد تا بانک‌های کشور از دستیابی به نظام‌های بین‌المللی و استانداردهای بین‌المللی محروم شوند. البته با وجود تحریم اتحادیه اروپا و قطع سوئیفت برای بانک‌های ایرانی، این سوئیچ مالی برای ۱۰ تا ۱۲ بانک باز بود و امور ارزی بانک‌ها از این طریق انجام می‌شد.

** سوئیفت چیست؟

سوئیفت (SWIFT) که همان جامعه جهانی ارتباطات مالی بین

اما پرفایده بودن این شبکه آن را به ابزاری برای اعمال تحریم های بین المللی تبدیل ساخته است.

** چه زمانی ایران به عضویت سوئیفت درآمد؟

در سال ۱۳۶۴ کارشناسان بانک مرکزی بررسی های اولیه را برای عضویت بانک های ایرانی در سوئیفت انجام دادند ولی با توجه به وقوع جنگ تحمیلی و اولویت های اساسی تر به تعویق افتاد. پنج سال بعد و پس از اتمام جنگ تحمیلی در سال ۱۳۶۹ بانک مرکزی هیأتی را مأمور هماهنگی با بانک های تجاری به منظور عضویت در سوئیفت کرد. پس از طی دوره بررسی عضویت، در اواخر سال ۱۳۷۰ پس از هماهنگی های لازم با بانک های تجاری تقاضای عضویت سیستم بانکی ایران توسط بانک مرکزی به سوئیفت ارائه شد. در سال ۱۳۷۱ پس از ارائه سه پیش شرط عضویت به سوئیفت، عضویت بانک مرکزی به همراه پنج بانک تجاری صادرات، ملی، تجارت، ملت و سپه در آذرماه پذیرفته شد.

** تحریم سوئیفت ایران در

سال ۱۳۹۰

با بالا گرفتن اختلاف نظرهای بین المللی در خصوص مسائل هسته

ای کشور، شنبه ۲۷ اسفند ۱۳۹۰ در پایان ساعت اداری رسمی کشور سیستم سوئیفت بانک مرکزی ایران همسو با تحریم های اروپایی قطع شد. هر چند تحریم ها مرادفات بین المللی بانک های ایرانی را متوقف نکرد، اما با این وجود هزینه های زیادی بر عملیات ارزی و بانکی کل سیستم بانکی کشور تحمیل شد. اگرچه برخی از بانک های محروم از خدمات سوئیفت توانستند با اجاره خطوط تلفن و فکس از همتایان خود در دوی، ترکیه و چین به انتقال پول بپردازند یا طبق گزارش دادستانی ترکیه بانک های تحریم نشده ایرانی را واسطه انتقال قرار دهند، اما این کار با کندی و هزینه فراوان انجام می شد.

علاوه بر این، صدور حکم تحریم علیه بانک های ایرانی، بانک های غربی را وادار کرد که از انجام سایر کارهای بانکی با بانک های تحریم شده نیز خودداری کنند. حال با اجرای برجام، کارشناسان اقتصادی معتقدند: نه تنها رفع تحریم ها تاثیر قابل توجهی در فعالیت و سودآوری بانک ها خواهد داشت بلکه بازار سرمایه نیز اثر این خبر خوش را به صورت کاملا محسوس مشاهده خواهد کرد. اکنون با اعلام رسمی اجرای برجام و کلید زدن رفع تحریم ها، امیدواری در میان فعالان این بازار دوچندان شده است به طوری که سهامداران از اعتماد به بازار سرمایه سخن می گویند.

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله وسلم:

بِیْ اَنْدَرْتُمْ وَ بَعْلَىٰ بِنِ اَبِی طَالِبٍ اِهْتَدَيْتُمْ... وَ بِالْحَسَنِ اَعْطَيْتُمْ
الْاِحْسَانَ وَ بِالْحُسَيْنِ تَسْعَدُونَ وَ بِهِ تَشْقُونَ اَلَا وَ اِنَّ الْحُسَيْنَ بَابٌ
مِنْ اَبْوَابِ الْجَنَّةِ مَنْ عَادَاهُ حَرَّمَ اللهُ عَلَيْهِ رِيحَ الْجَنَّةِ؛

به وسیله من هشدار داده شدید و به وسیله علی علیه السلام هدایت می یابید و به وسیله حسن احسان می شوید و به وسیله حسین خوشبخت می گردید و بدون او بدبخت. بدانید که حسین دری از درهای بهشت است، هر کس با او دشمنی کند، خداوند بوی بهشت را بر او حرام می کند.

البرهان فی تفسیر القرآن، ج ۳

زیان‌های اقتصادی آلودگی هوا

آلوده حاوی منواکسید کربن منجر به افزایش کربوکسی هموگلوبین خون شده که در شخص مواجهه شده از سردرد و بی حوصلگی آغاز و در سطوح بالای آن تا مرگ پیش می‌رود. از دست دادن قوای تشخیص و دیگر عوارض مثل از دست دادن شادابی نیز در این میان وجود دارد. حال ارزش گذاری اقتصادی رسمی بر حیات (به هنگام مرگ) و یا عوارض دیگر که معمولاً دیده نمی‌شوند، کاری بسیار دشوار است که معمولاً با مسائل فلسفی، احساسی و مفهومی گره می‌خورد.

طبق تئوری و شیوه ارزیابی بر اساس سرمایه انسانی، عمر از دست رفته یک فرد مولد نیز در

آن می‌باشند. ابتلا به بیماری‌های تنفسی، قلبی و ریوی و یا تشدید این امراض و در اثر بروز پدیده‌های گوناگون آلودگی هوا و بستری شدن شهروندان تحت تاثیر قرار گرفته در خانه یا بیمارستان و ورود به چرخه بهداشت و درمان خود نیز هزینه‌هایی مستقیم و غیر مستقیمی را در بر می‌گیرد. سازمان‌های داخلی و خارجی برآوردهای از خسارات مالی در طول سال، ناشی از آلودگی هوا بر شهر تهران ارائه داده‌اند. عمده این برآوردها صحبت از ضرر و زیان‌های ناشی از هزینه بیماران و یا مرگ و میر ناشی از آلودگی هوا داشته است. استنشاق هوای

خسارات وارده آلودگی هوا بصورت‌های مستقیم و غیر مستقیم بر اقتصاد فردی و محلی و ملی تأثیر می‌گذارد. اندازه‌گیری دقیق این تأثیرات همیشه مشکل بوده است. در بخش خسارت‌های اقتصادی مستقیم می‌توان به مرگ تدریجی فضاهای سبز و جنگل‌ها در اثر مواجهه با آلاینده‌ها و یا آسیب به آثار تاریخی، اشیاء و نمای ساختمان‌ها در اثر ساییدگی توسط ذرات معلق و یا ترکیبات شیمیایی آلاینده بر روی آنها نام برد.

تعطیل شدن مناطق شهری آلوده شده و در نتیجه تعطیلی چرخه اقتصادی کل سیستم‌های مالی و شهری از دیگر نمونه‌های خسارات اقتصادی از نوع مستقیم

سیاست های کلی محیط زیست ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری نیز افق روشنی را در پیش روی عبور از چالش آلودگی هوا پدید آورده است.

توسعه حمل و نقل عمومی، خروج صنایع آلاینده از محیط شهری، فرهنگ سازی برای عدم استفاده غیرضروری از خودرو شخصی، گسترش فضای سبز شهری و غیره قابل حل و فصل است. سیاست های کلی محیط زیست ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری نیز افق روشنی را در پیش روی عبور از چالش آلودگی هوا پدید آورده است. بند چهار این سیاست ها با عنوان «پیشگیری و ممانعت از انتشار انواع آلودگی های غیرمجاز و جرم انگاری تخریب محیط زیست و مجازات مؤثر و بازدارندهی آلوده کنندگان و تخریب کنندگان محیط زیست و الزام آنان به جبران خسارت.» و همچنین سه تبصره ذیل بند هشت تحت عنوان گسترش اقتصاد سبز می تواند به عنوان منشور عبور از چالش آلودگی هوا برای تمامی دستگاه ها قلمداد شود.

آلودگی هوا بالا است این رقم به ۱۸۰ نفر افزایش می یابد و این به معنای از دست رفتن منابع انسانی و همچنین افزایش بیماری های مزمن است که هزینه سنگینی را به دوش بخش بهداشت و درمان کشور وارد می کند.

در سطح جهانی آمارهای متعددی از تاثیرات اقتصادی آلودگی هوا بر کشورهای مختلف ارائه شده است. برای مثال سازمان همکاری های اقتصاد و توسعه با انتشار گزارشی عنوان کرد آلودگی هوا به کشورهای عضو این سازمان در سال ۲۰۱۰ رقم ۱.۷ هزار میلیارد دلار هزینه تحمیل کرده است و در سال ۲۰۱۳ نیز این هزینه به ۲.۳ هزار میلیارد دلار افزایش یافته است.

گرچه در کشور ما به دلایل مختلف آمارهای رسمی از تاثیرات مخرب آلودگی هوا منتشر نمی شود اما تمامی قرائن و شواهد حاکی از وقوع یک چالش بزرگ در سطح کلان شهرها می دهد که شاید نتایج تلخ و تاسف بار آن طی دهه های آتی رخ نشان دهد. تحقیقات علمی نشان می دهد نقش عمده در آلودگی هوای کلان شهرها به وسایل نقلیه موتوری و همچنین کارخانه های آلاینده بازمی گردد که با راهکارهایی همچون تعبیه فیلترهای سبز،

برگیرنده ضررهای دیگری است که چنانچه فرد آسیب دیده از چرخه اقتصاد خارج نمی شد به چرخه اقتصادی فردی و ملی باز می گشت.

اگرچه غالباً اخبار و تحلیل ها به نقش توسعه اقتصادی در گسترش آلودگی های زیست محیطی می پردازند اما از طرف دیگر معادله آلودگی هوا نیز خود می تواند تاثیرات منفی و مخربی را بر حرکت رو به رشد جوامع در حال توسعه بگذارد.

به طور کلی آنچه که تحت عنوان اثرات اقتصادی آلودگی هوا مورد طرح و بررسی قرار می گیرد هزینه هایی است که تاثیر آلودگی هوا بر افزایش هزینه های سلامت و بهداشت و درمان می گذارد. در روزهای معمولی میزان مرگ و میر در کلان شهر تهران روزانه ۱۵۰ نفر است اما در روزهای که

در روزهای معمولی میزان مرگ و میر در کلان شهر تهران روزانه ۱۵۰ نفر است اما در روزهای که آلودگی هوا بالا است این رقم به ۱۸۰ نفر افزایش می یابد و این به معنای از دست رفتن منابع انسانی و همچنین افزایش بیماری های مزمن است

بهترین کسی

موجود، چنانکه در آن کار انگشت نمای گشته بود. خواست که وی را ببرد. اندیشه یی به دلش درآمد که به ظاهر حکم نشاید کرد روا بود که او را قدری و پایگاهی بود. به قول مردمان خطی به وی فرو نتوان کشید. و به این که خلق مرا اختیار کردند، که تو بهتری، غره نتوان گشت. چون هرچه کنم به گمان خواهد بود؛ این گمان در حق خویش برم، بهتر. دستار در گردن خویش نهاد و آمد تا به نزد موسی. گفت: هرچند نگاه کردم هیچ کس را بتر از خویشان نمی بینم. وحی آمد به موسی که این مرد بهترین ایشان است، نه بدانکه طاعت او بیش است، لیکن بدانکه خویشان را بترین دانست.

اسرار التوحید

شیخ ما گفت: وحی آمد به موسی «علیه السلام» که بنی اسرائیل را بگو که بهترین کسی از میانه خویش اختیار کنی. هزار کس اختیار کردند وحی آمد که ازین هزار بهترین اختیار کنید. صد بدر کردند. وحی آمد که ازین صد بهترین اختیار کنید. ده اختیار کردند. وحی آمد که ازین ده بهترین اختیار کنید. سه اختیار کردند. وحی آمد که ازین سه بهترین اختیار کنید. یکی اختیار کردند. وحی آمد که این یگانه را بگویید تا بترین بنی اسرائیل را بیارد. چهار روز مهلت خواست. و گرد بر می گشت. روز چهارم به کویی فرو می شد. مردی را دید که به فساد و ناشایستگی معروف بود. و انواع فسق و فجور در او

نامه ابودردا به سلمان فارسی و پاسخ آن

انسان نمیتواند بمسکن و مأوای او باشد؟ هیچ میدانی که تنها عمل انسان است که او را بزرگ نموده سزاوار تقدیس می کند؟

آری قدس انسان وابسته بعمل اوست نه بسرزمینی که در آن منزل دارد؛ مکی بودن؛ یا در مدینه منزل گزیدن و یا در بیت المقدس مأوا داشتن نمیتواند شرفی برای انسان باشد.

برادرم! شنیده ام که پیشه ای همانند طبابت بعهد تو گذاشته شده (قاضی شده ای) اگر طبیب مسیحادمی و مریضان را شفا می بخشی خوشا بحالت. ولی اگر طبیب نیستی و این منصب را بیجا اشغال کرده ای بترس از اینکه جان انسانی را بخطر اندازی و خود را مستحق آتش گردانی.

منصب قضاوت منصبی است بزرگ. هر کسی را شایسته نیست این پست را اشغال کند، اگر تو در خود لیاقت می بینی و از عهده قضاوت بحق برمیائی خوشا بحالت، ولی هرگاه این پست را به ناحق اشغال کرده ای وای بر تو! از این می ترسم که خود را وارد آتش سازی! هان که بیدار باش!

(برادرت سلمان)

(فیض الخاطر به نقل از مکتب الاسلام)

پیامبر (صلی الله علیه و آله وسلم) بین ابودرداء صحابه آن حضرت و سلمان فارسی عقد اخوت و برادری قرار داد. در زمان خلیفه دوم و بقولی در عهد عثمان بقضاوت در «اورشلیم» (بیت المقدس) منصوب شده بود در زمان قضاوت نامه ای بسلمان نوشت و او را به بیت المقدس دعوت نمود. اینک متن نامه و پاسخ آن: برادرم! خدارا شکر فعلا در بیت المقدس منزل دارم. سرزمینی است پر برکت و دارای آب و هوایی نیکو از همه بالاتر سرزمین مقدس است. سرزمین پیامبران، سرزمینی که روزگاری انبیائی بزرگ همچون حضرات ابراهیم و موسی و عیسی و سلیمان و یعقوب و یوسف علیهم السلام را در خود جای داده و هم اینک نیز بدن گرمی این عزیزان خدا را در بر گرفته است، چه می شد اگر قدم رنجه میفرمودید و چند صباحی را در این شهر بیاد روزهائی که در مدینه طیبه در جوار رسول گرمی پروردگار بودیم بسر بریم.

(برادر تو: ابودرداء)

برادر دینی! نامه تو رسید مرا بسرزمین مقدس دعوت کرده بودی، نمیدانم هیچ می دانی که زمین کسی را شایسته تقدیس نمی کند؟! هیچ میدانی که افتخار

نرون امپراطور خونخوار رم

آرزو میکنم همه ی رومیان دارای یک سر بودند و من با یک ضربه ی شمشیر آن را بر زمین می انداختم.

دیوانه هائی را در سینه دارد که دچار جنون تسلط به جهان و بسط قدرت خود را داشته اند خون انسانها را ریخته اند که نام ننگین آنها صفحات تاریخ را سیاه کرده است.

نرون امپراطور دیوانه رم قدیم به سال ۵۲ میلادی بیمار روانی بود که برای ارضای هوس های خود شهر رم را به آتش کشید هزاران نفر را قتل عام کرد حتی مادر و همسرش را کشت سر انجام خودکشی کرد. تاریخ ظهور

نماز بنیاد دین

و رسول (ص) گفت: ((هر که طهارت نیکو کند و نمازی به وقت خویش بگذارد و رکوع و سجود وی نیکو بجا آرد، و به دل خاضع و متواضع باشد نماز وی همی شود تا به عرش - سپید و روشن - و همی گوید که خدای - تعالی - ترا نگاه دارد، چنانکه تو مرا نگاه داشتی و هر که نماز نه بوقت کند و طهارت نیکو نکند، و رکوع و سجود نیکو نکند، و خضوع و خشوع تمام در آن بجای نیارد آن نماز همی شود تا به آسمان - سیاه و تاریک - و همی گوید: ((خدای - تعالی - ترا ضایع گرداناد، چنانکه تو مرا ضایع گذاشتی! تا آنگاه که حق - تعالی - خواهد که نماز وی چون جامه خلق اندر هم بپیچند و بر روی وی باز زنند)) و نیز رسول (ص) گفت: ((بترین دزدان آن است که از نماز بدزدد)).

گفت: ((کلید بهشت نماز است)) و گفت: ((خدای - تعالی - بر بندگان خویش هیچ چیز فریضه نگردانید - پس از توحید - دوستر نزدیک وی از نماز، و اگر چیزی دوستر از این داشتی، فریشتگان خود را بدان مشغول داشتی، که ایشان همه اندر نماز باشند - گروهی اندر رکوع، و گروهی اندر سجود، و گروهی بر پای و گروهی نشسته)) و گفت: هر که یک نماز به عمد دست برداشت، کافر گشت)) - یعنی نزدیک گشت بدان که اصل ایمان وی بخلل شود، چنانکه گویند: هر که را اندر بادیه آب ضایع شد، هلاک شد. یعنی نزدیک رسید به هلاکت و اندر خطر افتاد. و گفت: ((اول چیزی که نگاه کنند روز قیامت، نماز بود: اگر تمام باشد و به شرط بود، بپذیرند، و دیگر عملها به تبعیت وی چنانکه باشد بپذیرند، و اگر ناقص بود، بر روی وی باز زنند، با همه اعمال دیگرش)).

بدان که نماز ستون مسلمانی است، و بنیاد دین است، و پیشرو و سید همه عبادتها است. هر که این پنج فریضه به شرط خویش و به وقت خویش به جای آرد، عهدی بسته آید وی را با حق - تعالی - که در امان و حمایت وی باشد و چون کبائر دست برداشت، هر گناه دیگر که بر وی رود این پنج نماز کفارت آن همه باشد. و رسول (ص) گفت: ((مثل این پنج نماز همچون جوی آب است روشن که بر در سرای کسی می رود و هر روز پنج بار خویشتن را بدان آب بشوید؛ ممکن شود که بر وی هیچ شوخی بماند؟)) گفتند: ((نه رسول الله)) گفت: ((این پنج نماز گناه را آن چنان ببرد که آب شوخ را)). و رسول (ص) گفت: ((نماز ستون دین است: هر که دست برداشت، دین خود ویران کرد)). پرسیدند او را که ((از کارها چه فاضلتر؟)) گفت: ((نماز به وقت خویش به پای داشتن)) و

نیاز به اصلاحات ساختاری در نظام پولی

بر این اساس با توجه به اینکه پیش از این نیز بانک مرکزی همواره دستوری بودن قیمت ارز را انکار می‌کرد و تنها ادعای کنترل بر بازار را داشت، اینکه اکنون می‌گویند دیگر قرار نیست ارز به صورت دستوری تعیین نرخ شود کمی

سایر بخش‌های اقتصادی دانست و افزود: بخش حقیقی اقتصاد زمانی می‌تواند حرکت کند که در کنار آن یک بخش مالی فعال قرار گیرد. به بیان دیگر، تحرک بخش حقیقی اقتصاد نیازمند بخش مالی کارآمد و عاری از مشکلات است. در حال حاضر بازار پول کشور به عنوان اصلی‌ترین بازیگر بازار مالی همچون بخش حقیقی اقتصاد با مشکلات ساختاری مواجه بوده و بنابراین برای تحریک بخش حقیقی اقتصاد نیازمند اصلاح ساختار است.

وی با بیان اینکه انضباط مالی و رعایت آن از سوی دولت پیش‌شرط لازم برای انضباط‌گرایی در سیاست‌های پولی است، تصریح کرد: خوشبختانه شروع به کار دولت یازدهم، با انضباط مالی، حاکمیت عقلانیت و منطق

متناقض‌آمیز به نظر می‌رسد. افزون بر این، اگرچه دولت روی تقاضا در بازار تاثیری ندارد اما می‌تواند از طریق کاهش یا افزایش عرضه ارز نرخ ارز را دچار تحول کند و در نتیجه اگرچه این تغییر قیمت دستوری محسوب نمی‌شود اما به هر حال نمی‌توان گفت که دولت توانایی دخالت در بازار را ندارد. قائم‌مقام بانک مرکزی با اشاره به اینکه بعد از انقلاب اسلامی همواره نرخ‌های سود بانکی به صورت دستوری و اداری تعیین شده است، گفت: امروز سیاست نرخ دستوری با شکست مواجه شده و امیدواریم با اصلاح سیاست‌ها، نرخ‌ها در مسیر صحیح قرار گرفته و متناسب با نرخ تورم کاهش یابند.

اکبر کمیجانی، قائم‌مقام بانک مرکزی، سیاست‌های پولی و ارزی را مکمل سیاست‌های

تعیین نرخ ارز به صورت دستوری توسط دولت از جمله سیاست‌های قدیمی است که چند دهه است در جامعه دنبال می‌شود، چنانچه پیش از این نیز بارها دولت بنا به مصلحت اقدام به افزایش نرخ ارز کرده بود، به عنوان مثال زمانی که دولت در تامین منابع خود دچار مشکل می‌شد و با کاهش درآمد مواجه می‌شد به افزایش قیمت دلار مبادرت می‌کرد تا از این طریق بتواند کسری خود را جبران کند.

همین دست سیاست‌های دولت به انضمام برخی رفتارهای غلط اقتصادی دیگر نظیر چاپ اسکناس، سبب شد تا طی سال‌ها قدرت ریال ایران روز به روز کاهش پیدا کند و امروز هر سی و چند هزار واحد از پول رسمی کشور، برابر با یک دلار باشد. با این حال به نظر می‌رسد به تازگی مسوولان و دولت مردان متوجه شده‌اند این قبیل سیاست‌ها صحیح نیست و اگر نرخ ارز نه به صورت دستوری بلکه بر اساس کاهش و تقاضا تعیین شود نتیجه بهتری در پی دارد، کما اینکه قائم‌مقام بانک مرکزی نیز تعیین نرخ دستوری ارز را یک طرح شکست خورده خواند.

همراه بود و بستر لازم برای برقراری انضباط پولی و مالی در کشور شکل گرفت. در نتیجه مکمل بودن سیاست‌های انضباط مالی و پولی، شاهد کاهش قابل ملاحظه نرخ تورم و مدیریت مناسب نوسانات ارز در اقتصاد بودیم. کمیجانی نقش کاهش قیمت نفت را در متغیرهای اقتصادی مهم دانست و اظهار داشت: در سال ۱۳۹۳، رشد اقتصادی خوبی نفت روند کاهشی را در پیش گرفت. کاهش قیمت هربشکه نفت از آذرماه سال ۱۳۹۳ و از حدود ۷۵ دلار حدود ۲۵ دلار تا به امروز تداوم داشته است بنابراین در فصل چهارم سال ۱۳۹۳، آسیب‌های ناشی از کاهش قیمت نفت در اقتصاد ایران خود را نشان داد و بر اساس بررسی تحولات بازارهای جهانی، خصوصاً با کاهش رشد اقتصادی در کشورهای چین و هند، ادامه روند کاهش قیمت نفت پیش‌بینی شد.

قائم‌مقام بانک مرکزی محور سیاست‌های پولی بانک مرکزی را مهار سه متغیر کلیدی اقتصادی کلان شامل کنترل نرخ تورم، ثبات نسبی در بازار ارز و اصلاح نرخ سود بانکی اعلام و عنوان کرد: سیاستگذار پولی ضمن توجه به رشد اقتصادی در اجرای سیاست‌های اعتباری، پولی و

ارزی، مهار تورم را اولویت اصلی قرار داد. با توجه به ارتباط سه‌گانه میان سه متغیر کلیدی نرخ ارز، نرخ تورم و نرخ سود بانکی در اقتصاد و آثار متقابل متغیرهای مذکور، از آنجا که طبق مبانی نظری نرخ تورم بر نرخ ارز اثر گذاشته و نیز نرخ سود بانکی از نرخ تورم اثر می‌پذیرد، لذا کنترل نرخ تورم و مدیریت انتظارات تورمی از طریق ایجاد ثبات در بازار ارز اولویت اصلی مقام پولی قرار گرفت تا بتواند در میان‌مدت تناسب مطلوب را میان این سه متغیر کلیدی در اقتصاد کشور برقرار کند. با مهار شدن بی‌ثباتی و تورم، فعالیت‌های اقتصادی افزایش یافته و محیط امن برای سرمایه‌گذاری فراهم می‌شود.

کمیجانی در پاسخ به انتقاد عده‌ای که بانک مرکزی را متهم به اجرای سیاست‌های انقباضی و توجه صرف به تورم می‌کنند، گفت: در شاخص‌های علمی، شاخصی

سیاستگذار پولی ضمن توجه به رشد اقتصادی در اجرای سیاست‌های اعتباری، پولی و ارزی، مهار تورم را اولویت اصلی قرار داد.

که در این خصوص مورد توجه است، رشد نقدینگی است. نقدینگی در سال ۱۳۹۲، ۲۵/۹ درصد، در سال ۱۳۹۳ به میزان ۲۲/۳ درصد، در ۱۲ ماهه منتهی به آذرماه سال ۱۳۹۴، ۲۴/۶ درصد و در هفته منتهی به ۱۷ دی‌ماه امسال در مقایسه با هفته مشابه سال قبل، ۲۷/۲ درصد رشد کرده است بنابراین شاخص رشد نقدینگی نشان می‌دهد که سیاست‌های پولی و اعتباری بانک مرکزی یک طرفه برای مهار تورم نبوده و در کنار آن، توجه منطقی به رشد اقتصادی نیز داشته است. ضمن آنکه بر مبنای مبانی نظری باید ارتباط منطقی میان نرخ رشد نقدینگی و نرخ رشد اقتصادی برقرار باشد، در غیر این صورت رشد بالای نقدینگی منجر به نرخ تورم بالا می‌شود.

وی با ابراز امیدواری از اینکه نرخ تورم در سال ۱۳۹۵ به سطح تک رقمی برسد، افزود: تلاش می‌کنیم نرخ سود را نیز به سطح منطقی کاهش دهیم.

این مقام بانکی با مهم دانستن عملکرد بانک مرکزی در بازار بین بانکی عنوان کرد: بر اساس مصوبه مجمع عمومی بانک مرکزی در ۱۳۹۳/۹/۲۴ رفع تنگنای اعتباری بانک‌ها و اصلاح نرخ سود بانکی از طریق کاهش نرخ وجه التزام برای اضافه برداشت بانک‌های دولتی

متناسب با نرخ سود تسهیلات تکلیفی مورد تاکید قرار گرفت. از سوی دیگر با مصوبه مورخ ۱۳۹۴/۲/۸ شورای پول و اعتبار مبنی بر رفع تنگناهای نقدینگی بانکها، ساماندهی اضافه برداشت بانکها، کاهش نسبت سپرده قانونی بانکها و تعمیم بازار بین بانکی ریالی در دستور کار بانک مرکزی قرار گرفت. در نتیجه این اقدامات، نرخ سود بازار بین بانکی از حدود ۳۰-۲۹ درصد در اوایل سال جاری به حدود ۲۰ درصد و کمتر از آن طی روزهای اخیر کاهش پیدا کرده و حجم قابل توجهی از مبادلات بازار بین بانکی با این نرخ انجام می‌شود. بازار بین بانکی به بانکها این امکان را می‌دهد که به جای اضافه برداشت و ایجاد رقابت ناسالم برای جذب سپرده، از منابع شفاف و با نظارت، نیازهای کوتاه مدت خود را برطرف کنند. ضمن آنکه بانک مرکزی معتقد است با تعدیل اصولی نرخهای سود بازار بین بانکی، شرایط لازم برای کاهش نرخ سود بانکی در کشور فراهم می‌شود و ضرورتی برای مداخله مستقیم در تعیین نرخهای سود بانکی نیست.

کميجانی با اشاره به سياست‌های خروج از رکود اقتصاد بيان کرد: بانک مرکزی

در همراهی با تیم اقتصادی دولت در جهت تسریع خروج از رکود اقتصادی اقداماتی همچون کاهش نسبت سپرده قانونی بانکهای تجاری و موسسات اعتباری، اجازه خرید اسناد تجاری (خرید دین) ارائه شده ناشی از فروش مدت‌دار خودروی تولید داخل و ماشین‌آلات کشاورزی، اعطای تسهیلات به بنگاه‌های تولیدی از طریق اعطای تسهیلات خرید دین از سوی بانکها و طرح اعطای تسهیلات خرد در قالب کارت اعتباری برای خرید کالاهای مصرفی با دوام تولید داخل را انجام داده و اقدامات مشابهی را نیز در دست بررسی دارد.

قائم‌مقام بانک مرکزی همچنین ضمن اشاره به نیاز اصلاحات ساختاری در نظام پولی و مالی کشور اظهار داشت: حدود ۹۰ درصد از بار تامین مالی اقتصاد بر دوش شبکه بانکی کشور است اما شبکه بانکی با مشکلاتی نظیر مطالبات حدود ۱۱۰ هزار میلیارد تومانی از بخش دولتی، مطالبات معوق حدود ۹۵ هزار میلیارد تومانی از بخش غیردولتی و انجماد دارایی‌ها در بخش املاک و مستغلات مواجه بوده که باعث شده است تا بخش قابل توجهی از منابع آنها منجمد شود. بنابراین نظام بانکی کشور نیازمند اصلاحات

ساختاری است تا ضمن رفع مشکلات تنگناهای اعتباری و انجماد دارایی‌ها، بخشی از بار تامین مالی اقتصاد توسط بازار سرمایه تامین شده و به این طریق بستر برای کاهش بیشتر نرخ سود بانکی فراهم شود. وی در پایان با اشاره به اینکه در شرایط پسا تحریم قرار داریم، تاکید کردند: انتظار می‌رود در فضای اقتصادی جدید حاکم بر کشور با دسترسی به منابع مسدود شده در خارج کشور، دسترسی به منابع مالی خارجی، تسهیل در نقل و انتقالات وجوه بانکی و کالا و کاهش هزینه نقل و انتقالات مالی و کالایی، شرایط و بستر برای رونق بخشی به اقتصاد فراهم شود. در عین حال، افزایش سرمایه بانکها، ساماندهی بدهی‌های دولت به بانکها، استقرار و رعایت استانداردهای نظارتی و احتیاطی در جهت تقویت نظارت بانکی، ساماندهی بدهی‌های غیرمعوق بانکها، تداوم ساماندهی موسسات اعتباری غیرمجاز، اصلاح قوانین پولی و بانکی و یکسان‌سازی نرخ ارز از جمله اصلاحات ساختاری نظام بانکی کشور است ضمن آنکه انتظار می‌رود در کنار اقدامات اصلاحی نظام بانکی، اقدامات اصلاحی ساختاری بخش حقیقی نیز مورد توجه جدی قرار گیرد.

بازگشت رونق به بازار مسکن در سال ۹۵

در شرایط کنونی با توجه به در پیش گرفتن سیاست تک نرخی شدن نرخ ارز در سال آینده توسط دولت، بازار ارز نمی‌تواند فضای مناسبی برای جذب این منابع مالی باشد. از طرف دیگر با توجه به جذابیت پائین بازده بازار سرمایه و کاهش شاخص کل بورس طی دو سال گذشته، در صورتی که نرخ سود سپرده‌های بانکی به اندازه‌ای کاهش یابد که نرخ واقعی سود سپرده‌ها منفی شود، جهت‌گیری پس‌اندازها به سمت بازار دارایی‌های غیرمنقول مانند مسکن خواهد بود. مهم‌ترین ابزار سیاست پولی، تغییر نرخ بهره است. هنگامی

که نرخ بهره به واسطه اعمال یک سیاست پولی کاهش می‌یابد، میزان پس‌انداز در بانک‌ها کاهش و وام‌گیری از بانک‌ها افزایش می‌یابد. در مقابل، منابع نقدینگی آزاد شده به سمت بازارهای دیگر سرازیر می‌شود. بنابراین، سیاست پولی از طریق عملکرد نهادهای مالی و تحول در اوضاع اقتصاد کلان سیستم مالی را متأثر می‌کند. نوسانات سیستم مالی نیز منجر به تغییرات قیمت دارایی‌های مختلف می‌شود. بنابراین رونق قیمت دارایی‌ها به ویژه قیمت مسکن ارتباط تنگاتنگی با رشد نقدینگی دارد. بخش مسکن از بخش‌های

پیشرو در هر اقتصادی است که توجه به آن علاوه بر تأثیرات ژرف اجتماعی فرهنگی، به لحاظ اقتصادی نیز بسیار حائز اهمیت است. این بخش از طریق تأثیر بر مخارج مصرفی و سرمایه‌گذاری بخش ساختمان و بخش‌های وابسته با ایجاد رشد اقتصادی و ایجاد اشتغال یکی از بخش‌های محرک اقتصاد محسوب می‌شود. افزایش حجم نقدینگی، اگر با افزایش تولید و عرضه کالاها و خدمات مورد نیاز همراه نباشد، تورم‌زا خواهد بود و به افزایش سطح عمومی قیمت‌ها خواهد انجامید. در شرایط تورمی (ناشی از فزونی

یافتن حجم پول نسبت به توان تولیدی اقتصاد) گرایش عمومی مردم جهت تبدیل پول به کالاهای بادوامی که بازده اقتصادی آنها بیش از نرخ تورم مورد انتظار است افزایش می‌یابد و مسکن از جمله پربازده‌ترین کالاهای بادوام است و در نتیجه، در زمان تورم، اهمیت اقتصادی عمده‌ای پیدا می‌کند.

در صورت کاهش نرخ سود سپرده‌های بانکی که منجر به کاهش جذابیت سپرده‌گذاری در بانک جهت حفظ ارزش دارایی می‌شود و در شرایط فعلی که کماکان اقتصاد ایران دچار نرخ تورم دو رقمی است، افراد برای حفظ ارزش منابع مالی خود و استفاده از ظرفیت‌های سوددهی در سایر بازارهای مالی به دنبال انتخاب بازار مناسب، سرمایه خود را از بانک‌ها خارج خواهند کرد و با مقایسه بازده دارایی‌ها، دست به انتخاب و انتقال دارایی‌های خود به یکی از بازارهای ارز، طلا، مسکن و سایر کالاهای بادوام خواهند زد.

در شرایط کنونی با توجه به در پیش گرفتن سیاست تک‌نرخ‌ی شدن ارز در سال آینده، بازار ارز نمی‌تواند فضای مناسبی برای جذب این منابع مالی باشد. از

طرف دیگر با توجه به جذابیت پائین بازده بازار سرمایه و کاهش شاخص کل بورس طی دو سال گذشته، در صورتی که نرخ سود سپرده‌های بانکی به اندازه‌ای کاهش یابد که نرخ واقعی سود سپرده‌ها منفی شود، جهت‌گیری پس‌اندازها به سمت بازار دارایی‌های غیرمنقول مانند مسکن خواهد بود.

اما در بازار مسکن با توجه به کاهش چشم‌گیر پروانه‌های صادر شده ساخت مسکن طی سال گذشته و شکل‌گیری نقطه عطف تغییر

افزایش حجم نقدینگی، اگر با افزایش تولید و عرضه کالاها و خدمات مورد نیاز همراه نباشد، تورم‌زا خواهد بود و به افزایش سطح عمومی قیمت‌ها خواهد انجامید.

سیکل رکود مسکن، امکان شکل‌گیری دوره جدیدی از رونق در بازار مسکن وجود دارد.

با توجه به تحولات آتی بازارهای موازی مسکن و همچنین شکل‌گیری روند جدیدی در نمودار قیمتی این بازار، به نظر می‌رسد دوران رکود به پایان خود نزدیک

است.

با توجه به پیش‌بینی رشد اقتصادی ۵ درصدی در سال ۱۳۹۵ که مبین افزایش ارزش تولید کالا و خدمات می‌باشد و همچنین سیاست پولی انبساطی بانک مرکزی و مسترد شدن بخشی از نقدینگی به جامعه در اثر کاهش نرخ بهره، کاهش ذخیره قانونی و همچنین کاهش نرخ بهره در بازار بین بانکی، این سؤال مطرح می‌شود که افزایش این حجم نقدینگی کدام بازار را هدف قرار خواهد داد؟

اطلاع از تصمیمات مقامات ارشد و تصمیم‌ساز، به‌منظور برنامه‌ریزی صحیح جهت سرمایه‌گذاری در سال آتی در عرصه کسب و کار، ضرورتی انکارناپذیر است. دغدغه‌های فعالان اقتصادی به‌منظور نحوه برون رفت از چالش‌های موجود در سال آینده و چگونگی نحوه مدیریت سبدهای سرمایه‌گذاران، ما را بر آن داشت تا با حضور سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی از یک‌سو و تصمیم‌گیران در حوزه‌های کلان اقتصادی در سویی دیگر امکانی بی‌بدیل برای ارتباط این عناصر کلیدی را فراهم آوریم.

تکلیف قانون هدفمندی یارانه ها در برنامه ششم توسعه چیست؟

پرداخت شده است. در تبصره ۱۴ لایحه بودجه ۸۸ به دولت اجازه داده شده در سال ۹۵ تا سقف ۴۸ هزار میلیارد تومان با استفاده از انواع روش‌های پرداخت نقدی و غیرنقدی به خانوارهای هدف و نیازمند، توزیع و همچنین برای ارائه خدمات حمایتی و کمک به بخش تولید اقدام کند.

آنچه از لایحه بودجه مشخص می‌شود این است که دولت در لایحه بودجه هم به صورت کاملا کلی به مساله هدفمندی یارانه‌ها پرداخته و سقف اعتبارات این قانون نشان می‌دهد در سال ۹۵ هیچ تغییری در نحوه اجرای قانون یارانه‌ها قرار نیست رخ دهد و علی‌رغم مصوبه قانون ۹۴ مبنی بر حذف شش میلیون نفری، دولت این قانون را نادیده گرفته و قرار است به روال قبل ادامه دهد. با این تفاسیر از بررسی

است اما برآورد کلی آن این است که دولت تا سال ۹۹ باید از محل اصلاح قیمت حامل‌های انرژی منابعی را برای افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری اختصاص دهد و همچنین بخشی از این منابع صرف پرداخت یارانه‌های مستقیم و حمایت‌های اجتماعی خانوارهای نیازمند شود.

اما دولت در این برنامه نه به میزان افزایش قیمت سالانه یا پنج ساله حامل‌های انرژی اشاره کرده و نه نحوه پرداخت و تعیین و شناسایی خانوارهای نیازمند یارانه نقدی را مشخص کرده است. تنها در جمله انتهایی این بخش آمده که یارانه‌ها و میزان آن در قالب بودجه سالانه مشخص می‌شود.

اما در لایحه بودجه سال ۹۵ هم که اولین سال اجرای برنامه ششم توسعه خواهد بود، به مساله هدفمندی یارانه‌ها به صورت کلی

تکلیف قانون هدفمندی یارانه‌ها در برنامه ششم توسعه چیست؟ در متن برنامه ششم توسعه در مورد یارانه‌ها آمده است: «به دولت اجازه داده می‌شود با تصویب شورای اقتصاد قیمت آب، حامل‌های انرژی و سایر کالاها و خدمات یارانه‌ای را با رعایت ملاحظات اجتماعی و اقتصادی و حفظ مزیت نسبی و رقابتی برای صنایع و تولیدات، به تدریج تا سال ۱۳۹۹ اصلاح و از منابع حاصل به صورت هدفمند برای افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری، کاهش شدت انرژی و ارتقای شاخص‌های عدالت اجتماعی از قبیل پرداخت یارانه مستقیم و حمایت‌های اجتماعی از خانوارهای نیازمند، در چارچوب بودجه‌های سالانه اقدام لازم را به عمل آورد.» آنچه در برنامه ششم توسعه در مورد یارانه‌ها آمده بسیار کلی

خاصی بر گردنش نباشد و در نهایت در سال ۹۵ متناسب با شرایط اقتصادی تصمیم بگیرد و مانند امسال به عدم اجرای قانون متهم نشود. در این صورت دولت به سادگی می‌تواند در سال آینده با توجه به شرایط تصمیم بگیرد که آیا عده‌ای را حذف کند و یا نه.

است که دولت در سال انتخابات مجلس قید نهایی کردن تکلیف یارانه‌ها را زده، چون می‌داند این تبصره در لایحه بودجه مانند سال‌های گذشته جنجالی‌ترین بخش است که هم مجلس تلاش می‌کند بار مسوولیت آن را بر عهده نگیرد و هم دولت خواسته خیلی مستقیم به این موضوع اشاره نکند تا مسوولیت قانونی

لایحه بودجه و قانون ششم توسعه می‌توان به دو فرض اولیه رسید؛ اول اینکه گشایش هسته‌ای و اجرای برجام دولت را امیدوار به بهبود فضا و در نهایت درآمدهای خود در سال آینده کرده و دولت قید حذف شش میلیون نفری را زده و قرار است با روال گذشته به اجرای قانون هدفمندی یارانه‌ها ادامه دهد. دومین فرض این

چشم انداز گردشگری ایران در روزهای بدون تحریم

در گردشگری بین‌المللی با وجود جاذبه‌های فراوان و ظرفیت‌های بالقوه بالای این صنعت در کشور، بسیار ناچیز و طبق آمارهای اعلام شده در حدود ۰/۵ درصد است.

روابط عمومی سازمان توسعه تجارت در پایان دی ماه به نقل از معاون کمک‌های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران نوشت که سهم صادرات خدمات ایران در حوزه گردشگری ۸ میلیارد دلار در سال است که در مقایسه با رقم ۱۵۰۰ میلیارد دلار گردش پول در صنعت گردشگری در سطح بین‌المللی یک «سهم ناچیز» به شمار می‌رود.

بر اساس این گزارش، محمدرضا مودودی معاون کمک‌های تجاری سازمان توسعه تجارت ایران و مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت با اشاره به، شرایط بعد از تحریم را فرصتی مغتنم برای توسعه صادرات خدمات و از جمله صنعت گردشگری دانست و بر ترسیم نقشه راه این صنعت برای جذب حداکثری گردشگران خارجی تاکید کرد.

رسیده و قیمت نفت خام سنگین ایران نیز با سه دلار و ۴۱ سنت کاهش به ۲۲ دلار و ۴۱ سنت برای هر بشکه رسیده است.

پتانسیل درآمد ارزی این صنعت هم عرض درآمد نفت است و در شرایط کنونی و با توجه به کاهش قیمت نفت در دنیا، توجه به صنعت گردشگری بیش از پیش ضرورت دارد

در همین حال، ورود بیش از پیش ایران به بازار صادرات نفت در شرایط پسا تحریم نیز عامل دیگری است که به عوامل کاهش دهنده قیمت نفت کمک می‌کند. این در حالی است که سهم ایران

گردشگری یکی از مهم‌ترین منابع درآمدی است که در شرایط فعلی با توجه به افت شدید قیمت نفت می‌توان به آن تکیه کرد. در حال حاضر قیمت نفت ایران به محدوده ۲۵ دلار رسیده که از کمترین میزان قیمت نفت در سال گذشته میلادی پایین‌تر است. نفت ایران در سال ۲۰۱۵ بین ۳۰ دلار و ۷۴ سنت تا ۶۴ دلار و ۹۶ سنت معامله شده است. طبق این گزارش قیمت نفت خام سبک ایران در هفته منتهی به ۱۵ ژانویه (جمعه ۲۵ دی)، ۳ دلار و ۵۶ سنت کاهش یافته و به ۲۵ دلار و ۷۹ سنت

تسلیت

جناب آقای حاج عباس سعیدی نژاد
عروج ملکوتی مرحوم و مغفور حاج محمدسعیدی نژاد، یکی از چهره های شاخص نیکوکاری و فعالان عرصه ی کمک به محرومین را به جنابعالی و سایر بازماندگان و خاندان بزرگ آن سفر کرده تسلیت عرض می نمائیم. از خداوند متعال برای آن مرحوم غفران الهی و برای بازماندگان محترم صبر جمیل مسئلت داریم.

مدیر محترم صندوق اندوخته نیکان
در گذشت مرحوم استاد پورفرزیب (مولایی) از اساتید بنام قاری قرآن کریم که عمری را در تعلیم و تفسیر قرآن مبین گذراند و رهبر معظم انقلاب اسلامی از آن مرحوم به عنوان استاد مسلم و برجسته ای تجوید و قرائت و مربی قرآن یاد نمودند، ضایعه اسف انگیز در جامعه اسلامی است به اعضاء هیأت مدیره و کارکنان صندوق اندوخته نیکان و مجمع قاریان قرآن تسلیت عرض نموده و از درگاه خداوند متعال برای آن فقید سعید رحمت واسعه الهی را مسئلت داریم.

جناب آقای حاج محمد علی امانی
ضایعه ی اسف بار درگذشت مرحومه مغفوره والده ی مکرمه جنابعالی، مادری پرهیزکار و فداکار که در دامان پاک خود فرزندان متعهد و مبارز در راه اسلام تربیت کرده، بدینوسیله به جنابعالی و اخوان محترم و خاندان جلیل آن مرحومه تسلیت عرض نموده و از درگاه حضرت احدیت برای بازماندگان صبر و شکیبائی و برای آن درگذشته علو درجات و مغفرت را مسئلت داریم.

بدینوسیله درگذشت شادروان حاج عبدالله مهدیان هروی که صنعت و تجارت را پایه ی مبارزه با بیکاری و رفع محرومیت از نیازمندان قرارداد؛ با تأسیس کارخانه، اشتغال صدها جوان را تأمین نمود؛ موجبات ازدواج آنها را فراهم ساخت؛ با تهیه مسکن و تأمین حوائج ضروری آنها، انحرافات را از میان برداشت و با قبول مسئولیت در صندوق قرض الحسنه محرومین را یاری رساند؛ به خانواده محترم و دوستان و همکاران آن مرحوم تسلیت گفته، از پروردگار توانا برای بازماندگان صبر جمیل و برای آن سفر کرده رحمت واسعه الهی مسئلت می نمائیم.

جناب آقای دکتر ولی اله سیف ریاست محترم بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران
با کمال تأسف مصیبت وارده را به جنابعالی و خاندان بزرگ سیف تسلیت عرض می نمائیم. از خداوند سبحان برای حضرتعالی و بازماندگان آن فقید سعید صبر و شکیبائی و برای آن شادروان رحمت واسعه و غفران الهی را مسئلت داریم.

اعضاء هیات مدیر محترم صندوق اندوخته نیکان
جبر زمان مردی از تبار نیکوکاران و التیام بخش رنج محرومان را از جمع بپادارندگان سنت الهی قرض الحسنه ربود. شخصیت با تقوایی چون شادروان حاج علی محمد موحدی به رحمت حق پیوست. آن فقید سعید یکی از محبوب ترین چهره های نیکوکاری بود که در ترویج سنت قرض الحسنه نقش ماندگاری را ایفا کرد. آن مرحوم با فعالیت خالصانه در امور خیر، مصداق آیه شریفه «فَأَسْتَبِقُوا بِالْخَيْرَاتِ» بود. صندوق قرض الحسنه اندوخته نیکان باقیات الصالحاتی است که آن سفر کرده ریاست هیأت مدیره آن را به عهده داشت. ایشان در میان تمام مراجعین و نیازمندان از محبوبیت ویژه برخوردار بود. بدینوسیله این ضایعه را به خاندان جلیل و همکاران آن مرحوم تسلیت می گوئیم و از درگاه خداوند بزرگ برای بازماندگان و دوستان صبر و شکیبائی و برای آن نیکوکار سفر کرده رحمت واسعه مسئلت داریم.

جناب آقای حاج سید مجتبی قائم مقامی
ضایعه درگذشت حاج سید جواد قائم مقامی از سلاله السادات و نیکوکار مخلص را به حضرتعالی و خانواده بزرگ و محترم قائم مقامی تسلیت می گوئیم و از خداوند رحمان مسألت می نمائیم آن فقید سعید را با اجداد پاکش محشور و به بازماندگان صبر جمیل و اجر جزیل عنایت فرماید.

آقای محمد حسین سیاف
مصیبت وارده را تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان آن مرحوم شکیبایی و غفران الهی برای آن در گذشته از درگاه الهی مسئلت داریم.

آقای داود کاتبی
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان محترم آن شکیبایی و برای آن در گذشته غفران الهی مسئلت داریم.

آقای حسین آزمون
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان آن مرحوم صبر و برای آن در گذشته رحمت واسعه الهی را از درگاه خداوند بزرگ مسئلت داریم.

آقای حسین شادنیا
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان آن مرحومه صبر و برای آن در گذشته رحمت واسعه الهی را از درگاه خداوند سبحان مسئلت داریم.

آقای غلامحسین وظیفه دان
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان آن مرحومه صبر و برای آن در گذشته رحمت واسعه الهی را از درگاه خداوند سبحان مسئلت داریم.

آقای آیدین صارمی
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان آن مرحوم شکیبایی و غفران الهی برای آن در گذشته از درگاه الهی مسئلت داریم.

آقای محمد حسن خرمیان
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان آن مرحومه صبر و برای آن در گذشته رحمت واسعه الهی را از درگاه خداوند متعال مسئلت داریم.

آقای محمد تقی یوسفی
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان محترم آن مرحوم شکیبایی و برای آن در گذشته غفران الهی مسئلت داریم.

آقای روح الله بابا زاده
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان آن مرحوم شکیبایی و غفران الهی برای آن در گذشته از درگاه الهی مسئلت داریم.

آقای سیدجمال حاجی سیدمحسنی
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان محترم آن مرحوم شکیبایی و برای آن در گذشته غفران الهی از درگاه خداوند مسئلت داریم.

آقای محمد فروزنده
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان آن مرحوم صبر و برای آن در گذشته رحمت واسعه الهی را از درگاه خداوند مسئلت داریم.

آقای جواد آزادی
مصیبت وارده را به جنابعالی تسلیت عرض نموده برای شما و خاندان محترم آن مرحوم شکیبایی و برای آن در گذشته غفران الهی از درگاه خداوند مسئلت داریم.

هیئت مدیره محترم صندوق قرض الحسنه قائم (عج) بروجرد
درگذشت شادروان «حاج محمدحسن عرب انواری» از اعضای هیئت مدیره صندوق که عمری در راه کمک به نیازمندان و ترویج سنت حسنه قرض الحسنه سپری کرده اند را به خانواده و همکاران آن مرحوم تسلیت عرض نموده و از خداوند متعال برای آن فقید سعید علو درجات و برای بازماندگان محترم طول عمر با عزت و شکیبایی مسئلت داریم.

هیئت مدیره محترم صندوق قرض الحسنه امام حسن مجتبی (ع) چهاردانگه
مراتب همدردی و عرض تسلیت و تعزیت به مناسبت درگذشت مجاهد مرحوم مغفور «حجت الاسلام حاج شیخ محمود ثمالی» رئیس هیئت مدیره آن صندوق را به همکاران گرامی و خانواده معزز آن مرحوم تسلیت گفته و از خداوند منان برای آن سفر کرده غفران الهی و برای دیگر بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت داریم.

هیئت مدیره محترم صندوق قرض الحسنه پس انداز جاوید
درگذشت شادروان «حاج عبدالرحمن رحمانی خوانساری» از اعضای هیئت مدیره آن صندوق را که عمری در راه کمک به نیازمندان و ترویج سنت حسنه قرض الحسنه سپری کرده اند به خانواده و همکاران آن مرحوم تسلیت عرض نموده و از خداوند متعال برای آن فقید سعید علو درجات و برای بازماندگان محترم طول عمر با عزت و شکیبایی مسئلت داریم.

صندوق قرض الحسنه حضرت علی اکبر (ع) نجف آباد
بدینوسیله مراتب همدردی و عرض تسلیت بمناسبت درگذشت مرحومه مغفور حاج عباسعلی حقیقی را به هیئت امنا و مدیره و بخصوص خاندان جلیل و بازماندگان محترم حقیقی را ابلاغ مینمائیم و از خداوند منان برای آن مرحوم غفران و رحمت الهی و برای بازماندگان و همکاران محترم صبر و شکیبایی و طول عمر و عزت و خواستاریم.

هیئت مدیره محترم صندوق قرض الحسنه ولیعصر (عج) آستانه اشرفیه
درگذشت شادروان «حاج سجاد قربانی» رئیس هیئت مدیره صندوق که عمری در راه کمک به نیازمندان و ترویج سنت حسنه قرض الحسنه سپری کرده اند را به خانواده و همکاران آن مرحوم تسلیت عرض نموده و از خداوند متعال برای آن فقید سعید علو درجات و برای بازماندگان محترم طول عمر با عزت و شکیبایی مسئلت داریم.

جناب آقای محمود صدیقی مدیرعامل صندوق قرض الحسنه امام زمان (عجل الله تعالی فرجه)
با کمال تأسف درگذشت مادر مکرمه جنابعالی را تسلیت عرض نموده از درگاه خداوند بزرگ برای آن مرحومه غفران و رحمت واسعه الهی و برای جنابعالی و سایر بازماندگان صبر و شکیبایی مسئلت داریم.